

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Ситуація

Спека
на площі
Таксім

► СТОР. 5

Столиця

Акція з позбавлення
від малих
архітектурних
форм виявилася
провальною

► СТОР. 7

Точка зору

Нас зробить
нормальними
не страх, а
відповідальність
кожного
перед усіма

► СТОР. 11

№ 108 (5608)

СЕРЕДА, 12 ЧЕРВНЯ 2013 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Зібрали гроші
на розв'язання
проблем зі слухом

У рамках VIII Всеукраїнської благодійної акції «Серце до серця» Луганська область на допомогу дітям із проблемами слуху зібрала 265 тисяч 164 гривні. До роботи зі збирання грошей долучилися понад дві тисячі волонтерів. А найенергійнішими цього року стали активісти дитячої обласної організації «Лугари». Вони зібрали близько половини всіх коштів.

«Усі гроші ми маємо намір витратити на діагностичне обладнання для центру реабілітації дітей з порушеннями слуху і мови Луганської обласної дитячої клінічної лікарні. Діти матимуть змогу проходити лікування на цьому обладнанні безплатно», — зазначив регіональний представник Всеукраїнського благодійного фонду «Серце до серця», голова Спільноти студентів Луганщини Станіслав Гнутов.

► СТОР. 9

Школярі
наводять мости
з Європою

У межах міжнародної програми «Мости з Європою» делегація із Прикарпаття відвідає ФРН. До її складу, окрім посадовців, підприємців та фермерів, увійшли учні Івано-Франківської загальноосвітньої школи №5 з поглибленим вивченням німецької мови.

Наші школярі знайомитимуть своїх німецьких ровесників з нашою країною і, зокрема, зі своєю маленькою батьківщиною, інформує наш власкор Галина БРУХАЛЬ.

Сумчанам хліб
замінюють
видовищами

У Сумах тривають «хлібні війни». Тут, як уже повідомляв «Голос України», у ніч на 7 червня одночасно згоріло три кіоски, в яких продавали хлібобулочні вироби однієї торгової марки. Колектив постраждалого ТОВ «Сумський хлібзавод» підозрює, що такими брудними методами їх просто намагаються вижити з ринку. Щоб не допустити цього, сумчани підготували відкриті листи до Президента, Прем'єр-міністра та Генерального прокурора країни, а також до обласної адміністрації із проханням втрутитися в ситуацію та захистити їхнє підприємство. І щоб їхні вимоги центральна влада почула краще, вчора провели у столиці прес-конференцію.

► СТОР. 8

Соціальний вимір є найважливішим пріоритетом

Учора під головуванням Президента Віктора Януковича та за участі Голови Верховної Ради Володимира Рибака відбулося чергове засідання Комітету з економічних реформ. Його учасникам було запропоновано обговорити стан виконання пріоритетних завдань модернізації соціальної сфери та соціальних ініціатив Прези-

дента, зокрема, питання якості життя людей, соціальної та медичної сфери. «Соціальний вимір є пріоритетом державної політики України», — сказав, відкриваючи засідання, глава держави, наголосивши на важливому значенні для втілення соціальних ініціатив того, як працює Верховна Рада.

► СТОР. 2

ПОДІЇ

У чотирьох областях оголошено
штормове попередження

У декількох областях України оголошено штормове попередження, повідомляє Укргідрометцентр. Зокрема, погана погода очікується у Вінницькій, Житомирській, Київській та Чернігівській областях, також негода зачепить і західні області країни. Синоптики обіцяють сильні грози, а на заході зливові дощі, гради і шквали 17—22 м/с.

ДАІ просить водіїв не забувати правила безпечної їзди в дощ у зв'язку з ускладненням погодних умов. «Водії повинні завчасно вмикати на своїх автомобілях габаритні вогні, близьке світло фар або протитуманні фари, а пішоходи — по можливості використовувати світлий одяг і світловідбиваючі елементи, що дасть змогу водіям здалеку їх побачити на дорозі і вжити відповідних заходів», — радять автоінспектори.

На велику воду
чекають з тривогою

Проведений Рахунковою палатою України аудит ефективності використання коштів держбюджету, виділених на протиаварійні заходи в басейні Дунаю, засвідчив, що через значне недофінансування наявні захисні споруди на річці не можуть гарантувати захист від підтоплення. Про це «Голосу України» повідомили в Територіальному управлінні Рахункової палати по Одеській, Миколаївській та Херсонській областях.

«Стан справ на українській ділянці річки Дунай останнім часом спричиняє істотне загострення гідрологічної й водогосподарської ситуації. Перевищення безпечного рівня води в Дунаї спостерігається практично щорічно... Слід зазначити: система протиаварійного захисту цих районів Одеської області не відповідає сучасним нормам експлуатації гідротехнічних водогосподарських споруд.

► СТОР. 9

КОРОТКО

■ На Рівненщині розпочали роботу пришкольні табори, які відвідують понад 53 тисячі учнів. Загалом в області їх діятиме 543, повідомляє наш власкор Олександр ЮРКОВА.

■ Кількість закарпатських матерів, яким присвоїли почесне звання «Мати-героїня», збільшилося ще на 233 людини, інформує наш власкор Василь НИТКА.

■ Луганщина отримала першу партію «швидкої допомоги» із 48 спецавтомобілів. Усі 32 машини було закуплено до 75-ліття області й сьогодні вони проходять тестування, передає власкор Алла АНТИПОВА.

Україна, швидше за все, очолить СНД наступного року — виконком СНД (УНН)

Соціальний вимір є найважливішим пріоритетом

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Якщо буде продовжуватися блокування парламенту, треба проводити позачергову сесію і приймати рішення», — сказав, звертаючись до Володимира Рибачака, глава держави. При цьому він зауважив, що, безумовно, всі питання краще вирішувати за столом переговорів, але якщо це не вдається, то необхідно приймати сміливі політичні рішення, бо людям потрібен працюючий парламент. «Не варто звертати увагу на дії політиканів», — наголосив В. Янукович і

закликав парламент не зупинятися в ухваленні соціальних законів.

Зокрема, Президент вважає, що Верховна Рада має ухвалити рішення, необхідні для продовження програми виплати вкладів в Ощадбанку СРСР. Нагадавши, що 5 мільйонів громадян вже скористалися цим правом, глава держави запропонував не зупинятися на цьому та ухвалити закони, які потрібні для продовження виплат. «Це питання до Верховної Ради», — сказав він. Крім того, В. Янукович наполягає на

продовженні реалізації пенсійної реформи. Зауважимо, що нещодавно, коли народні депутати намагалися скасувати пенсійну реформу, для результативного рішення не вистачило лише декількох голосів.

Президент вважає, що впродовж останніх років Україна досягла певних позитивних зрушень, хоча цього поки що замало. «Нам в жодному разі не можна зупинитись. Незважаючи на те, що вирує криза в світі, незважаючи на те, що вона суттєво зачепила Україну, але шлях, який ми обрали, він незмінний», — цитує Президента його прес-служба.

Під час засідання комітету також було обговорено результати модернізації системи охорони здоров'я у пілотних і непілотних регіонах та впровадження проекту з відшкодування частини вартості ліків для хворих на гіпертонію.

Міністр юстиції України Олександр Лавринович (ліворуч) та міністр економічного розвитку та торгівлі Ігор Прасолов.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ДО РЕЧІ

Учора глава держави підписав указ, відповідно до якого до складу Комітету з економічних реформ введено заступника голови Комітету Верховної Ради з питань європейської інтеграції Інну Богословську та першого заступника голови Комітету Верховної Ради з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики Володимира Вечерка.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Вдосконалять процедуру обігу фінансових векселів

Комітет з питань фінансів і банківської діяльності рекомендує парламенту прийняти у другому читанні та в цілому проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури стосовно фінансових векселів».

Законопроектом (реєстр. №2845) пропонується вдосконалити деякі норми спеціального законодавства щодо цінних паперів, що мають

стосунок до питань випуску, обігу та погашення фінансових векселів тощо. Зокрема, Закон «Про обіг векселів в Україні» доповнено статтею, яка передбачає, що до фінансових векселів належать фінансові банківський та казначейський векселі.

Згідно з проектом, фінансовий банківський вексель — це цінний папір, що посвідчує безумовне зобов'язання банківської установи сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя. Особливості видачі, обігу, обліку, погашення та стягнення за фінансовими банківськими векселями визначаються

Національним банком за погодженням з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Фінансовий казначейський вексель — це цінний папір, що посвідчує безумовне грошове зобов'язання центрального органу виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, яким оформлено заборгованість державного бюджету, сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю). Порядок видачі, обігу, обліку та погашення фінансових казначейських векселів, що видаються центральним орга-

ном виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, затверджується Кабінетом Міністрів відповідно до закону про державний бюджет на відповідний рік.

Передбачено, що ведення реєстру фінансових векселів, виданих в електронному вигляді, та облік прав за ними, а також їх погашення забезпечується адміністратором системи електронного обігу фінансових векселів. У свою чергу функції адміністратора виконує юридична особа, право власності на корпоративні права якої належить Розрахунковому центру з обслуговування

договорів на фінансових ринках, створеному відповідно до Закону «Про депозитарну систему України».

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

І пільги розширять, і від оподаткування звільнять

Комітет з питань науки і освіти рекомендував Верховній Раді прийняти за основу проект закону № 2050 про внесення змін до Податкового кодексу України та доручити Комітету з питань податкової та митної політики підготувати його до другого читання.

Законопроектом передбачено норми, які сприятимуть розвитку ВНЗ. «Ідея розширення можливостей вищих навчальних закладів відповідає прагненням комітету», — зазначила його голова Лілія Гриневич.

Документом, зокрема, пропонується підтримати українських та іноземних благодійників, звільнивши їх від оподаткування на додану вартість; звільнити вищі навчальні заклади недержавної форми власності від оподаткування прибутку, отриманого від надання освітніх послуг; розширити пільги ВНЗ з податку на додану вартість; поширити дію пільги з податку на додану вартість на безкоштовну передачу приладів, обладнання, матеріалів на усі вищі навчальні заклади, які внесені до Державного реєстру наукових організацій і яким надається підтримка; звільнити усі вищі навчальні заклади від сплати земельного податку.

Вл. інф.

Досвід, що пожвавить туризм

У Збаразькому замку на Тернопільщині відбулося виїзне засідання

Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту і туризму та комісії сейму Республіки Польща з питань фізичної культури, спорту і туризму, в якому взяли участь народні обранці обох країн, представники влади, фахівці з питань туризму Тернопільської, Львівської, Хмельницької, Чернівецької, Закарпатської областей.

Під час зустрічі проаналізовано стан справ на туристичному ринку, відбувся обмін досвідом, йшлося також про захист культурної спадщини, яка належить історії обох народів. На Тернопільщині понад 1300 пам'яток містобудування та архітектури, 185 з них — національного значення. Польські туристи часто відвідують пам'ятні для них місця. За словами голови підкомітету з питань розвитку туризму, курортів та рекреаційної діяльності парламентського комітету Івана Бушка, можливості держави щодо вкладення значних коштів у галузь обмежені, тому потрібно залучати до цієї справи бізнесові структури, розробляти спільні проекти з європейськими державами. У цьому плані поляки мають значний досвід, яким охоче ділилися з представниками української влади і туризму.

Учасники засідання звернулися до Кабінету Міністрів України з пропозицією розробити механізм передачі у довгострокову оренду бізнесовим структурам історико-архітектурних об'єктів за умови збереження їх архітектурного стилю та самобутності, а також механізм співпраці інвесторів і державної архітектурної служби щодо збереження, реставрації та експлуатації пам'яток архітектури.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

ФОТОФАКТ

Завідувач секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Михайло Борисюк, голова комітету Ірина Сех та член комітету Володимир Чуб обговорюють результати позачергового розширеного засідання колегії Держекоінспекції України (зліва направо).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Треба почути усіх учасників конфлікту

Учора відбулося чергове засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів нападу на представників ЗМІ 18 травня 2013 року у місті Києві за адресою: вулиця Володимирська, 15, та розслідування інших фактів тиску на ЗМІ, перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. На засіданні комісії були присутні лише п'ятеро із восьми депутатів, членів ТСК.

Порядком денним було передбачено заслухати лише одну сторону конфлікту — мешканця міста Маріуполя (Донецька область), котрому завадили прибути 18 травня до столиці для участі в політичній акції опозиції «Вставай, Україно!», та журналістів Ольгу Сніцарчук і Владислава Соделя. Однак представники

Партії регіонів — народні депутати Олена Бондаренко та Андрій Пінчук — зажадали запросити на засідання ТСК також представників правоохоронних органів — МВС та СБУ, щоб вони могли надати пояснення щодо подій 18 травня, у тому числі й нападу на журналістів. Спочатку представники Партії регіо-

нів не хотіли затверджувати порядок денний комісії, доки на засідання не буде запрошено правоохоронців, але зрештою депутати вирішили заслухати запрошених, але щоб вони також виступили і на наступному зібранні ТСК, на яке вже покличуть і правоохоронців.

Мешканець Маріуполя Федір Шишман розповів, що вночі 16 травня до нього додому прийшли незнайомці, двері чоловік не відімкнув, але йому «наполегливо порекомендували» не покидати місто впродовж двох-трьох днів.

Ф. Шишман подав заяву до міліції про погрози. Однак, коли він почув по телебаченню запевнення з вуст міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка, що ніхто не повинен заважати громадянам їхати до Києва, таки наважився на поїздку до столиці для участі в політичній акції. Проте на вокзалі його затримали двоє працівників міліції, півгодини розпитували його дані, допоки поїзд на Київ не пішов. Ф. Шишман запевнив, що він не належить до жодної політичної сили, однак пов'язує особливу увагу до його особи з тим, що він ще в листопаді минулого року написав патріотичний вірш під назвою «Вставай, Україно!», який і зачитав прямо на засіданні ТСК. Голова ТСК Віталій Ярема (фракція «Батьківщина») запропонував направити запит до Генпрокуратури щодо перевищення службових повноважень працівниками міліції, котрі затримали Ф. Шишмана. Причому В. Ярема наголосив, що завдання ТСК — не проводити розслідування злочинів, адже це справа правоохоронних органів, а дати оцінку діям правоохоронців під час охорони громадського порядку.

Журналістка «5 каналу» Ольга Сніцарчук та її чоловік фотокореспондент Владислав Содель розповіли

депутатам про напад на них молодиків у спортивних костюмах, коли журналісти намагалися зафіксувати сутичку між учасниками мітингу 18 травня на вулиці Володимирській. А В. Содель заявив, що весь інцидент тривав не більше 5 хвилин, за цей час він встиг зробити понад 500 знімків, які нині долучено до матеріалів кримінальної справи.

Члени ТСК вирішили не задавати додаткових запитань журналістам, а запросити їх на наступне засідання комісії вже за участю й представників правоохоронних органів. Олена Бондаренко наголосила, що висновки можна зробити, лише почувши дві сторони конфлікту, і що засідання ТСК не може перетворюватися на мітинг. Комісія планує зробити проміжний звіт перед Верховною Радою про свою діяльність 21 червня. ТСК також надіслала запити до міністра внутрішніх справ, голови СБУ, Генпрокуратури, голові КМДА, Спільці журналістів, керівництву Укрзалізниці та до інших структур щодо надання інформації і відеоматеріалів про факти побиття журналістів 18 травня та перешкоджання пересуванню громадян потягами, однак відповідей наразі ще не отримано.

Олександра КУЧЕРЯВА.

На знімку: член Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України Ігор Мірошніченко, голова ТСК Віталій Ярема, заступник голови ТСК Андрій Пінчук.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Зовнішній рекламі вкажуть її місце

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Ближчим часом буде підготовлено до другого читання законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу», в якому визначаються принципи розміщення рекламної інформації засобами зовнішньої реклами. Про це повідомив голова парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації Микола ТОМЕНКО (на знімку).

Він нагадав, що у Верховній Раді попереднього скликання цей законопроект був ухвалений у першому читанні, а нині профільний комітет завершує підготовчу роботу до другого читання. Микола Томенко поінформував, що до законопроекту надійшло 60 пропозицій.

За його словами, загальна ідея і логіка цього законопроекту — упорядкувати хаотичне, неадекватне і тотальне в багатьох регіонах засилля зовнішньої реклами як у містах, так і поза межами населених пунктів. М. Томенко сказав, що комітет ближчим часом прийме остаточне рішення щодо поданих поправок, але цілком очевидно, що необхідно заборонити розміщення зовнішньої реклами на житлових будинках та спорудах, які закривають віконні отвори, на опорах вуличного освітлення, на невеликій відстані від залізничних перейздів тощо.

Також зовнішня реклама не повинна розміщуватись на мостах, опорах дорожніх знаків, світлофорному облад-

нанні та ділянках концентрації дорожньо-транспортних пригод. Нині в комітеті обговорюють варіант, за яким пропонується, що носії зовнішньої реклами повинні розміщуватись вздовж проїжджої частини вулиць і доріг на відстані не менше 50 або 75 метрів від уже встановленої зовнішньої реклами, а у межах відведених автомобільних доріг загального користування — не менше, ніж за 500 або 1000 метрів.

«Натомість, щоб мінімізувати корупційну складову, передбачається, що дозволи будуть видаватися на довгий термін (скажімо, на 5—7 років) для того, щоб чиновники не заробляли кошти на видачах відповідних дозволів», — зазначив Микола Томенко.

Голова комітету сподівається, що експерти та робоча група вже на наступному засіданні Комітету з питань свободи слова та інформації зможуть завершити підготовку законопроекту до другого читання та запропонувати його на розгляд Верховної Ради.

Уже на цьому тижні Венеціанська комісія надасть висновки

Це стосується проекту поправок до нашого виборчого законодавства, закону про референдум і проекту поправок до розділу Конституції «Правосуддя»

14—15 червня на засіданні 95-ї сесії Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія) буде представлено три висновки щодо України. Про це повідомив народний депутат, член Венеціанської комісії від України Сергій Ківалов (фракція Партія регіонів).

До речі, як повідомляє прес-служба Партії регіонів, на засідання комісії запрошено і Президента України (1991—1994 роки), голову Кон-

ституційної асамблеї Леоніда Кравчука.

«Нагадаю, асамблея була створена Президентом Віктором Януковичем для того, щоб виробити новий текст Основного Закону, який відповідає кращим стандартам Європи. 2011 року Венеціанська комісія схвалила створення Конститу-

ційної асамблеї Президентом і надала свої пропозиції щодо оптимізації цього органу», — підкреслив Сергій Ківалов.

«Цей розділ був готовий кілька місяців тому. І його відразу направили на експертизу у Венеціанську комісію. Я вже ознайомився із проектом висновку комісії з цього предмета. Він загалом позитивний. Звертаю увагу на те, що йдеться лише про внесення поправок до розділу Конституції «Правосуддя». Це свідчення якості документу і нашої готовності проводити основні реформи. І це стосується не тільки правосуддя. Зокрема, на черзі — законодавство щодо прокуратури», — підсумував він.

Визначають формат зустрічі

Рішення про формат зустрічі з Президентом Віктором Януковичем прийматимуть лідери трьох опозиційних фракцій. Про це заявив лідер фракції «Батьківщина» Арсеній Яценюк.

Він вважає, що на цій зустрічі мають бути порушені, зокрема, питання про виконання критеріїв, необхідних для підписання Угоди з ЄС: звільнення Юлії Тимошенко, прийняття рішень щодо одночасного призначення виборів у п'яти проблемних округах та місті Києві разом з

іншими достроковими виборами на 27 жовтня, діяльності ЦВК і негайне внесення уряду України до парламенту нового закону про прокуратуру.

А лідер партії «УДАР» Віталій Кличко заявив: Президент Янукович, як гарант Конституції, повинен виконати свій обов'язок, прийти в парламент і виступити з посланням про стан внутрішньої і зовнішньої політики. А потім почути виступи від фракцій і зробити висновки.

Водночас, як повідомляє прес-служба «УДАРу», Кличко підкреслив, що сьогодні необхідно зняти з порядку денного питання, які роз'єднують країну і суспільство. Та зосередитися на виконанні всіх передумов для підписання Угоди про Асоціацію з ЄС.

ПОДРОБИЦІ

Кому і скільки коштує «Війна і мир»?

Севастопольська преса кілька тижнів обговорювала тему дня: чи буде цього року фестиваль «Війна і мир» і хто винен, якщо він не відбудеться? На друге запитання відповідь знайшли швидко: журналісти

винними призначили депутатів міськради, які відмовилися виділити 290 тисяч гривень із міського бюджету на фінансування заходу. Крапку в суперечках і здогадах про долю фестивалю напередодні його відкриття поставив голова міськдержадміністрації Володимир ЯЦУБА (на знімку). У присутності керівника проекту Романа Мархолія він розставив акценти:

«Війна і мир» — це локомотив, який прокладає дорогу для культурного туризму, залучає інвесторів і гостей з усього світу. Так, фестиваль заслужив право на фінансування з боку міської влади, але я хотів би ще раз звернутися до його організаторів. За домовленістю... для жителів Севастополя концерти військових оркестрів мали бути безплатними, однак очимочим потрапити на виступи доводилося платити за квиток.

Постая запитання до керівників фестивалю: ви стверджували, що фестиваль було задумано як некомерційний, чому ж тоді севастопольці мають платити за квитки?! І я наполегливо прошу вас визначитися: фестиваль «Війна і мир» — це соціальний проєкт чи комерційний. Якщо ви претендуєте на фінансування з місцевих бюджетів, то дотримуйтеся правил, встановлених організацією соціальних проєктів. Якщо ж ви хочете заробляти гроші на проведенні фестивалю — це ваше право, але тоді, будьте ласкаві, сплачуйте податки, встановлені законодавством України.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Зміни клімату зупинять енергетичні верби

В Івано-Франківську в рамках міжнародного проекту «Збережемо клімат разом» відбувся семінар «Енергозбереження в сільському господарстві».

Саме ця галузь, після промисловості та енергетики, посідає третє місце у світі за викидами парникових газів в атмосферу.

Захід проходив за підтримки японської організації розвитку нових енергетичних та промислових технологій, українсько-японського центру та Державного агентства екологічних інвестицій України. Його мета — привернути увагу влади та виробників до актуальних питань у сфері екології та запобігання зміні клімату.

Начальник відділу обліку парникових газів Держекоінвестагентства Валентин Шліхта розповів про співпрацю України та Японії у сфері збереження клімату, науковий досвід обох країн. На семінарі відбулася презентація зарубіжних екологічних технологій.

Заступник директора департаменту промисловості та інфраструктури Івано-Франківської облдержадміністрації Вадим Козленко зазначив: «Якщо у промисловості ми давно подбали про енергоефективність, і з 2005 року було скорочено споживання газу в 4,7 разу, то у сфері сільського господарства такі заходи не стали систематичними».

Проте певні зрушення, за словами посадовця, є. Це і використання енергетичної верби як альтернативного виду палива, яку вирощують нині у Коломийському районі, і запланований запуск біогазової установки на рослинній сировині в Тисменицькому районі. Така сама установка, тільки на відходах свинокомплексів фірми «Даноса», незабаром працюватиме в Калуському районі, що дасть змогу виробництву повністю відмовитись від закупівлі електроенергії.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

Аналізуємо причини вкрай низької довіри до судів

ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Сьогодні, 12 червня, у Верховній Раді України відбудуться парламентські слухання на тему «Стан дотримання прав людини в Україні». Організатором слухань виступив парламентський Комітет з питань прав людини, національних меншин та між-національних відносин. До участі в слуханнях, окрім народних депутатів, запрошено представників виконавчої та місцевої влади, правозахисників, науковців, експертів.

Права людини — поняття настільки широке, що годі перелічувати всі його складові. Насамперед — це право на життя, особисту недоторканність, соціальний захист, освіту, охорону здоров'я, юридичний захист, справедливий суд, мирні зібрання, релігійні переконання, свободу думки, пересування. Однак якщо зіставити норми Конституції та чинних законів із реаліями повсякдення, на жаль, на кожному кроці спостерігаємо порушення основних прав і свобод людини. І про це говоримо не лише на власній кухні — щороку зростає кількість звернень громадян до органів влади та інших державних інституцій щодо порушень їхніх прав, починаючи від власного будинку, двору та ЖЕКу до всеукраїнського масштабу. Найактивніші доходять і до Європейського суду з прав людини.

Про низку серйозних проблем із дотриманням прав людини в нашій державі говорила, представляючи свою щорічну доповідь перед парламентом, і Уповноважений Верховної Ради з прав людини Валерія Лутковська. За її словами, протягом минулого року до Омбудсмена звернулося близько 100 тисяч осіб. Найбільше звернень стосувалися проявів катування і жорстокого поводження під час затримання чи перебування в місцях позбавлення волі, гарантій соціально-економічних та гуманітарних прав, дотримання прав дитини, дискримінації та гендерної рівності. Майже третина звернень до Уповноваженого в 2012 році стосувалася порушення прав люди-

ни у системі судової гілки влади. Найбільше звернень надійшло до Омбудсмена з Києва, Донецької, Дніпропетровської, Харківської, Одеської та Луганської областей.

І навіть якщо вітчизняні служителі Феміди виносять рішення на користь

ФАКТ

Відповідно до статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Підтвердження цього стала ратифікація Верховною Радою України 17 липня 1997 року Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини та протоколів до неї.

громадян, ще не факт, що справедливості буде досягнуто. Адже за даними Мін'юсту, нині виконується лише близько 30 відсотків рішень національних судів. Це означає, що решта 70 відсотків — порушення прав громадян на судовий захист. «Як наслідок, маємо критично низький рівень довіри громадян України до судової системи, яка мала б бути найвпливовішою основою для існування правової держави», — зауважила В. Лутковська.

Одним із поширених кричущих порушень прав людини є незабезпечення права працівників на своєчасне та в повному обсязі одержання винагороди за працю. Наведемо знову-таки офіційні дані (як порадив журналістам Прем'єр-міністр Микола Азаров), а не неперевірені факти з Інтернету. За інформацією Генеральної прокуратури України, підготовленою до парламентських слухань, з початку 2013 року загальний розмір заборгованості з вип-

із 54,4 млн. грн., які надійшли на рахунки підприємства, на виплату зарплати використано лише 14%. Натомість керівник надавав благодійну допомогу та здійснив інші незаконні видатки.

Або ж ще промовисті приклади порушення конституційних прав на соціальний захист, зокрема, у сфері пенсійного забезпе-

ЦИТАТА

Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

(Стаття 21 Конституції України).

чення. Мало того, що, незважаючи на одіозну пенсійну реформу, пенсіонери так і не дочекались очікуваного суттєвого зростання пенсій — середній розмір пенсії в Україні станом на 1 січня 2013 року становить 1470 гривень 73 копійки, а майже 17,8% пенсіонерів отримують пенсію не більше однієї тисячі гривень (за даними Омбудсмена). Десятки ти-

сяч пенсіонерів реально втратили раніше призначені пенсії через невиконання судових рішень. Неподинокі й випадки, коли пенсії взагалі не призначаються з надуманих причин. За інформацією Генпрокуратури, у Полтавській області посадовці управління Пенсійного фонду у Шишацькому районі не призначали пенсію громадянам, оскільки вони... не захотіли передплатити газету «Пенсійний кур'єр». У Рівненській області районним

управлінням Пенсійного фонду України лише після подання прокурора Костопільського району поновлено виплату пільгової пенсії багатодітним матерям.

Порушення права на медичну допомогу, тим паче безплатну, гарантовану Конституцією, — взагалі окрема «пісня». Про таке право, вочевидь, скоро всім просто доведеться за-

бути і очікувати обіцяних щедрих плодів розпочатої в державі медичної реформи. «В усіх регіонах держави допускаються порушення гарантованого статтею 49 Конституції України права на безплатну медичну допомогу та медичне забезпечення громадян пільгових категорій», — стверджує в загальнющій інформації

до парламентських слухань Генпрокуратура.

«Незабезпеченість необхідними ліками, недоступність медичної допомоги через скорочення мережі медичних закладів, поширеність неформальних платежів, висока вартість ліків та лікування, в тому числі хірургічних операцій, неналежне виконання окремими медичними працівниками професійних обов'язків тощо також є предметом численних скарг громадян», — зауважує український Омбудсмен Валерія Лутковська.

До парламентського Комітету з питань прав людини, національних менших і міжнародних відносин нинішнього року вже звернулися більше двох тисяч громадян зі зверненнями щодо порушення їх прав та проханнями про допомогу. Хоча практично у всіх зверненнях йдеться про порушення саме конституційних прав, хоча норми Конституції є нормами прямої дії і повинні безумовно виконуватися.

Чому на практиці нерідко виходить зовсім не так — не можуть пояснити і народні депутати. «Як можна пояснити людям, що уряд не виконує дію-

чих соціальним законів, а керується власними нормативно-правовими актами при прийнятті рішень у соціальній сфері?» — каже голова комітету Валерій Пацкан.

Людей, котрі звертаються до профільного парламентського комітету, найбільше турбує невиконання судових рішень, насильство з боку правоохоронців, недотримання

прав в'язнів. В останньому народні депутати, котрі входять до складу Комітету з прав людини, національних меншин та міжнародних відносин, переконалися на власні очі, нещодавно відвідавши (без попередження) слідчий ізолятор № 13 у Києві (знамените Лук'янівське СІЗО). Про це писав і «Голос України». Фотографії з камер СІЗО, в яких в антисанітарних умовах утримуються десятки попередньо ув'язнених людей, провина яких ще не доведена судом, свідчать самі за себе. «Умови утримання в'язнів там такі, які переходять за всі межі, — розповів голова комітету В. Пацкан. — Ми розуміємо, що є складність із фінансуванням, з виділенням коштів. Але уряду пропонувалась енна кількість механізмів щодо цієї проблематики, яку потрібно вирішувати саме владі».

Ще одна проблема, на якій, безумовно, зосередяться учасники парламентських слухань, — дотримання права громадян на свободу мирних зібрань. Це право гарантується статтею 39 Конституції та багатьма міжнародними документами, учасником яких є Україна. Як свідчать моніторинги правозахисних організацій, 90 відсотків позовів органів влади про заборону мирних зібрань задовольняється. Згідно з судовими рішеннями, в Україні було заборонено 378 мирних зібрань. Закон про свободу мирних зібрань досі перебуває у парламенті на стадії розгляду та обговорення. Нещодавно відбулося розширене засідання комітету, на якому було рекомендовано ухвалити парламентові доопрацьований варіант цього закону, врахувавши зауваження та пропозиції від громадськості, правозахисників та експертів.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Перелік

кандидатів у народні депутати України, зареєстрованих на проміжних виборах народного депутата України 7 липня 2013 року в одномандатному виборчому окрузі №224

Ахмеров Раміль Найльович, народився 27 листопада 1959 року в селищі Моряковский Затон Томського району Томської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, електромонтер, науково-дослідний центр Збройних Сил України «Державний океанаріум», безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — партія Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина».

Безпалько Леонід Анатолійович, народився 17 листопада 1972 року в смт Врадівка Миколаївської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, лікар-стоматолог, приватне акціонерне товариство «Стоматологічна поліклініка «Веріта», безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Політична партія «Козацька Українська Партія».

Беспалов Олег Павлович, народився 6 листопада 1949 року в місті Новосибірськ, Росія, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, президент, ТОВ «Екологія Україна», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Білоцерковець Дмитро Олександрович, народився 21 лютого 1986 року в місті Севастополі, Крим, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, помічник-консультант народного депутата України, член Політичної партії «УДАР (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка», проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, самовисування.

Бобошко Артем Андрійович, народився 1 січня 1975 року в місті Обнинськ Калужської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, лікар-стоматолог-ортопед, ТОВ «Клиника Татьяны Марченко», безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Слов'янська партія.

Брусенцов Дмитро Євгенович, народився 28 квітня 1975 року в місті Чапаєвськ Куйбишевської області, Росія, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта незакінчена вища, приватний підприємець, член Політичної партії «Народна ініціатива», проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Політична партія «Народна ініціатива».

Будаєва Світлана Олександрівна, народилася 10 травня 1985 року в місті Севастополі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер з торгівлі, ТОВ «Юрвіка», безпартійна, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Селянська партія України.

Деркач Віктор Іванович, народився 17 жовтня 1961 року в селі Чеботарка Сакського району, Крим, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, приватне підприємство «Чорноморська рать», безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Політична партія «Держава».

Згурська Вікторія Вікторівна, народилася 15 жовтня 1981 року в місті Севастополі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, заступник начальника, Севастопольське відділення АТ «Дельта Банк», безпартійна, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Соціально-екологічна партія «Союз. Чорнобиль. Україна».

Зеленчук Василь Васильович, народився 21 серпня 1960 року в смт Верховина Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, приватне підприємство «АГРОИНВЕСТ», член Української партії честі, боротьби з корупцією та організованою злочинністю, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, самовисування.

Комелов Іван Миколайович, народився 26 вересня 1975 року в місті Ромни Сумської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня, приватний підприємець, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, самовисування.

Кочешев Михайло Юрійович, народився 21 листопада 1967 року в місті Севастополі, Крим, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, адвокат, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Партія «Громадянська солідарність».

Крючкова Ольга Віталіївна, народилася 15 травня 1970 року в місті Севастополі, Крим, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, приватний підприємець, безпартійна, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Політична партія «Вітчизна».

Мажник Леонід Леонідович, народився 10 вересня 1954 року в станиці Петровська Славянського району Краснодарського краю, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, головний спеціаліст відділу оренди, Фонд комунального майна Севастопольської міської ради, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Демократична партія угорців України.

Мелідіс Ірина Юріївна, народилася 25 грудня 1962 року в місті Макіївка Донецької області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, президент, ТОВ «УКРАГРОИНВЕСТЛІЗІНГ-2012», член Соціалістичної партії України,

проживає в місті Макіївка Донецької області, судимість відсутня, самовисування.

Могіленко Юрій Вікторович, народився 24 березня 1970 року в місті Севастополі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Юртек-Україна», безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Партія державного нейтралітету України.

Новинський Вадим Владиславович, народився 3 червня 1963 року в місті Стара Руса Новгородської області, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, Голова Наглядової ради, Приватне акціонерне товариство «СМАРТ-ХОЛДІНГ», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Пархоменко Василь Михайлович, народився 22 жовтня 1947 року в місті Очаків Миколаївської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, член Комуністичної партії України, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Комуністична партія України.

Рыбаков Микола Сергійович, народився 13 листопада 1975 року в місті Севастополі, Крим, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, приватний підприємець, член Партії «Союз», проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Партія «Союз».

Сергєєв Олександр Анатолійович, народився 25 березня 1971 року в місті Севастополі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «АВТО-ЛЮКС», безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Молодіжна партія України.

Сипалов Сергій Олександрович, народився 25 травня 1972 року в місті Пржевальськ, Киргизія, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Соціал-демократична партія України (об'єднана).

Храпко Дмитро Миколайович, народився 29 червня 1975 року в місті Севастополі, Крим, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, матрос, в/ч 63876, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Політична партія «Соціал-Патріотична Асамблея Слов'ян».

Яковенко Ігор Валерійович, народився 9 липня 1963 року в місті Котовськ Одеської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, приватний підприємець, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, суб'єкт висування — Народна Екологічна партія.

Спека на площі
Таксім

Минуло півтора тижня після перших антиурядових акцій у Туреччині, а ситуація далека від нормальної. Учора вранці влада звільнила площу Таксім від опозиціонерів (на знімку), відтіснивши їх у той самий парк, із захисту від вирубування якого все почалося, повідомляє Associated Press. Для розгону демонстрантів поліція використовувала сльозогінний газ і навіть, за деякими даними, гумові кулі. Маніфестанти на силу відповіли силою.

Деякі турецькі політики стверджують, що заворушення у вівторок організували провокатори, пише «Hurriyet Daily News». За їхніми словами, вони ніколи не бачили людей, які кидали «коктейлі Молотова» у напрямку поліції. Раніше губернатор провінції Стамбул Хюсейін Авні Мутлу запевнив журналістів, що операція на площі Таксім була розпочата для того, щоб очистити її від антиурядових гасел. Крім того, Мутлу підкреслив, що, незважаючи на провокації з боку маніфестантів, поліції вдалося уникнути хаосу, повідомляє «Journal Of Turkish Weekly».

Із прямої трансляції з місця подій, яку вели телеканал RT і агентство Reuters, було видно, що до 11.30 на площі усе ще залишалися нечисленні групи протестувальників з гаслами. Однак у зіткнення вони вже не вступали.

За ті десять років, які прем'єр Тайип Ердоган перебуває при владі, молодий середній клас дуже розчарувався в державній політиці. «Ми прагнемо демократії, а не того, щоб він скрізь устроював свого носа. Це не демократія, коли прем'єр каже, що саме буде збудовано на площі в центрі Стамбула. Це взагалі не його

справа, це компетенція винятково міської влади», — пояснює журналістам молодий турок, указуючи на завішений прапорами й транспарантами культурний центр Ататюрка на площі Таксім. «Замість цієї будівлі хотіли збудувати нову оперу. Навіщо вона тут? Я сумніваюся, що Тайип хоча б раз у житті був в опері. Це наше місто, а не його!». «Річ не в тім, що ми протестуємо проти ісламізації чи єв-

ропеїзації Туреччини, — пояснює він. — Ми хочемо нормальної демократичної Туреччини, тільки й усього». Протестувальники впевнені, що Ердоган має вибачитися перед людьми, скасувати всі свої рішення й піти у відставку.

А що прем'єр? Повернувшись із африканського турне, він побачив в аеропорту Стамбула... тисячі своїх прихильників із лав соратників по партії.

Картинку зустрічі Ердогана цілий день крутили місцеві канали, а сам прем'єр, окрилений підтримкою, закликав соратників «провчити» протестувальників, підтримавши його на найближчих виборах. Маніфестантів це обурило і, як стверджують політологи, якщо вони зв'язатимуться на новий штурм будинку уряду, на Туреччину чекають лихоліття.

Фото БТА\Укрінформ.

Націонал-демократичний рух (НДР) протиставляє себе всім політичним силам та висловлює недовіру тій системі, яку вони збудували в країні після 1989 року. Мовляв, вона «краде в поляків їхнє майбутнє». Звідси перелік завдань, які ставить перед собою НДР. Серед першочергових — проведення системних змін. Зокрема, перехід до чіткої президентської або канцлерської системи організації влади, щоб уникнути перетягування каната між цими гілками влади. Пропонується обмежити владу суддів шляхом підвищення ролі присяжних засідателів, а також «заборонити використовувати силових структур для боротьби з футбольними фанатами, патріотичними чи націоналістичними організаціями». У сфері національної культури та самоідентичності НДР робитиме ставку на «боротьбу за історичну правду та однозначне засудження комунізму».

Не обійшли своєю увагою НДРівці також злободенного питання заробітчанської міграції (еміграції поляків в інші країни та імміграції до Польщі представників інших національностей). Підвалиною суспільства, на їхню думку, знову «мусить стати польська сім'я», тому поляки повинні «жити і працювати на своїй землі». Щодо іммігрантів позиція НДР більш ніж прозора, але поки що не зачіпає інтересів українських гастарбайтерів: «Не хочемо жодного мультикультуралізму, не погоджуємось на мусульманських іммігрантів. Польща повинна залишитись слов'янською та християнською країною».

Політики різних спрямувань та політологи жваво коментують серйозність появи на політичній сцені нового гравця. У партії Право і справедливість (ПіС), яка ще донедавна вважалась єдиним гравцем, здатним об'єднати правий спектр політичних симпатій, переконані, що ПіС і надалі зможе консолідувати прихильників національних пріоритетів. Натомість, у партіях лівого спрямування, проти яких радикально спрямував вістря своєї ідеологічної концепції НДР, новоутворення назвали «фашистським». Тим часом результати опитування громадської думки, проведеного «по гарячих слідах» конгресу націоналістів першим польським інтернет-порталом «Віртуальна Польща», показали, що зацікавлення деклараціями НДР висловлюють майже 70 відсотків респондентів...

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Німеччина може вийти з єврозони

Це не жарт. У вівторок в конституційному суді країни розпочався процес, який може завершитися саме таким результатом.

Проти Європейського центрального банку (ЄЦБ) до суду подали позов депутат бундестагу від правлячого баварського Християнсько-соціального союзу (ХСС) Петер Гаувайлер, Ліва партія та кілька відомих професорів економіки. Вже такий набір

позивачів не може не викликати подиву: правий консервативний ХСС і ліві виступають разом хіба що раз на десять років. До них долучилася ліберальна професура, яка в «іншому житті» не хоче мати нічого спільного ні з лівими, ні з правими. Згур-

тувала їх політика ЄЦБ щодо рятунку Євро з кризи. Як їм здається, політика не лише неправильна, а й антиконституційна.

Коли економіки Греції, Іспанії, Італії, Португалії та Ірландії захиталися, то президент ЄЦБ італієць Маріо Драгі знайшов легкий вихід їм допомогти. Він розпочав купувати державні облигації цих кра-

їн, таким чином за рахунок банку непрямо фінансуючи їх. Але річ у тім, що, по-перше, з точки зору економіки, така політика ЄЦБ захоує ці країни викидати на ринок все нові й нові облигації під низький процент — із впевненості, що ЄЦБ їх купить (Драгі це привселюдно пообіцяв). А, по-друге, з точки зору права, таке фінансування Європейському банку суворо заборонено угодами всередині єврозони. Він створювався для того, щоб дбати про стабільність спільної європейської валюти, а не для порятунку тих, хто не вміє ефективно господарювати. Як коротко сформулював професор права Дітріх Мурзвік, «порятунок держав не є завданням ЄЦБ». Це завдання політики. На думку позивачів, ЄЦБ перевищив свої повноваження — і проти цього вони виступають.

Головна теза: фінансуючи слабкі економіки, ЄЦБ порушує суверенітет Німеччини, її право самій розпоряджатися своїми фінансами. Вже сьогодні ЄЦБ купив таких не надто ліквідних облигацій більш як на 200 мільярдів євро. І якщо на них не знайдеться покупця, то банк залишиться на них сидіти, а

втрати мають бути покриті з державних бюджетів країн-членів єврозони, тобто великою мірою — з німецького бюджету. Тож знову йде перекачування грошей з кишені німецького платника податків у кишені закордонних банків і банкірів.

Питання складне не так юридично, як політично. Але конституційний суд Німеччини вже кілька разів доводив, що він уміє бути незалежним. Звичайно, вважають експерти, варто очікувати, що КС не захоче «бити горшки» з Європейським судом у Люксембургу і не виключено, що німецькі судді передадуть позов туди — для консультації. Але це зовсім не означає, що німецький конституційний суд лише мовчки підтримає позицію європейських юристів. Якщо суд у Люксембургу не закличе ЄЦБ дотримуватися європейських законів, то німецькі судді можуть ухвалити рішення про те, що участь Німеччини у валютному союзі «надалі не дозволена», вважає колишній суддя конституційного суду Німеччини Удо Ді Фабіо. І тоді це було б, на його думку, початком кінця євро.

Чекати залишилося недовго: конституційний суд розглядатиме позов лише два дні.

Віктор ТИМЧЕНКО.
Берлін.

ФОТОФАКТ

У Вашингтоні активісти розкидали виготовлені ними штучні людські кістки по галявині Національної алеї. Акція символізує своєрідну братську могилу. Це заклик припинити геноцид і масову жорстокість.

Фото Xinhua\Укрінформ.

Волинська трагедія: годі шукати винних!

Відбулася зустріч голови облдержадміністрації Бориса Клімчука з українськими та польськими журналістами. На заході в Луцьку йшлося про причини і наслідки Волинської трагедії, 70-річчя якої відзначатимуть у липні. У зустрічі також взяла участь нещодавно призначена на цю посаду Генеральний консул Генерального Консульства Республіки Польща в Луцьку Беата Бживчи.

— Події 1943 року — надто трагічні, і спроба знайти винних з будь-якого боку буде невдахою. З'ясувати, чия хата загорілася першою, як на мене, справа безпер-

спективна, — сказав Борис Клімчук. — До того ж, якщо посилатися на історичну довідку, зачинателями в різних районах були як українці, так і поляки. Ми, українці, зі свого боку відповідей не шукаємо, для нас вона — очевидна, а просто робимо те, що і належить нащадкам: по обидві сторони впорядковуємо кладовища, прокладаємо дороги до них.

14 липня в усіх церквах області пройдуть поминальні служби, де виголосять слова молитви в пам'ять про загиблих 70 років тому українців і поляків.

Микола ЯКИМЕНКО.
Фото автора.

Голова облдержадміністрації Борис Клімчук, Генеральний консул Генерального Консульства Республіки Польща Беата Бживчи, завідувач відділу культури Генерального Консульства Кшиштоф Савіцкі (на знімку справа наліво) під час спілкування з польськими та українськими журналістами.

На Святошинсько–Броварській лінії столичного метрополітену через технічну несправність зупинився потяг метро. Подія трапилася о 8.13 ранку, проте затримка руху була незначною, повідомляє речник Київського метрополітену Наталя Шумак

У Криму зустріли мільйонного туриста. Він прибув на залізничний вокзал Сімферополя поїздом Інтерсіті + з Харкова, повідомляє УНН

Владні портфелі отримала молодь

САМОВРЯДУВАННЯ

Керівник Закарпатської облдержадміністрації Олександр Ледида зустрівся із новообраними міським головою Берегового Золтаном Баб'яком та головою районної ради Юрієм Кноблохом. Насамперед очільник області привітав нових керівників із призначенням на такі відповідальні посади в органах місцевого самоврядування, а також запевнив, що Берегівський район та місто Берегове матимуть цілковиту підтримку з боку обласного керівництва у розбудові інфраструктури, налагодженні туристичних зв'язків.

— Зараз у Берегівському районі до влади прийшла молода потужна команда. Переконалий, ви відповідально поставитеся до виконання своїх службових обов'язків. Зі свого боку хочу сказати, що Берегове, безумовно, європейське місто. Вам потрібно зберегти та примножити його розвиток. Зокрема, маю на увазі туристичний вектор розбудови міста та району. Запевняю: обласна влада у цьому вас підтримуватиме, — наголосив Олександр Ледида. Золтан Баб'як (на знімку), у свою чергу,

сказав, що минуло зовсім небагато часу з дати проведення виборів, проте вже нині активно працюємо над налагодженням зв'язків як всередині міської ради (незабаром буде сформовано новий склад виконкому), так і над співпра-

цею з районною владою. Берегове — місто із багатушою історією та, переконаний його очільник, і з перспективним майбутнім.

Василь НИТКА. Ужгород. Фото надане прес-центром облдержадміністрації.

Уже 36 сімей придбали доступне житло

АКТУАЛЬНО

Житлова проблема дуже актуальна для багатьох сімей Рівненщини. Як держава допомагає розв'язати її, розповідає заступник голови Рівненської ОДА Володимир НОВАК (на знімку):

— Загалом у бюджетах різних рівнів зарезервували на нинішній рік більше 15 мільйонів гривень на розв'язання житлових проблем мешканців Рівненщини. Нині люди користуються чотирма програмами лояльності. Так, десять людей взяли позики на 15 років під 16 відсотків річних, але платять за користування кредитом лише три, решту ж — 13% — компенсує держава в рамках програми «Доступне житло». До кінця року на реалізацію цього проекту, ініційованого Президентом України Віктором Януковичем, для жителів Рівненщини зарезервували більше п'яти мільйонів гривень.

Ще 3,2 мільйона гривень передбачили в держбюджеті на здешевлення третини вартості житла. Таким чином

дев'ять сімей уже придбали квартири за 70 відсотків вартості, а до кінця нинішнього року такою підтримкою держави зможуть скористатися ще 16 сімей.

Ще четверо мешканців області нинішнього року одержали бюджетні кошти за програмою молодіжного пільгового кредитування. Всього ж до грудня за цим проектом заплановано надати позики 14 родинам. А ось для селян для вирішення житло-

вих проблем у рамках програми «Власний дім» зарезервували 2,25 мільйона гривень. Частиною цих коштів вже скористалися 13 сілських мешканців. Оформлення документів за цим соцпроектом триває. Зокрема, люди одержують бюджетні гроші на будівництво та придбання житла, а також на газифікацію сілських садіб.

Завдяки цим чотирьом соціальним проектам 36 сімей нинішнього року вже вирішили житлову проблему.

Записала Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

В очікуванні дозволу на відвідини хворої матері

Головна тема риторики захисту Тимошенка минулого вівторка — Державна пенітенціарна служба України має розглянути й ухвалити рішення щодо заяви Юлії Тимошенко на короткочасний виїзд за межі виправної колонії для відвідування хворої матері. Зважаючи на те, що Юлія Володимирівна звернулася із заявою до адміністрації Качанівської колонії напередодні в понеділок о 18 годині вечора, рішення за її заявою, згідно із законом, має бути прийняте протягом доби — тобто до 18.00 11 червня, підкреслюють адвокати. О 14 годині вівторка, коли це повідомлення передавалося в редакцію, харківський корпункт «Голосу України» не мав інформації про прийняте рішення пенітенціарної служби.

Відомо, що, згідно зі статтею 111 Кримінально-виконавчого кодексу України, засуджені, котрі утримуються у виправних колоніях мінімального рівня безпеки, до яких належить і Качанівська колонія, можуть одержати дозвіл на короткостроковий виїзд за межі колонії на термін не більше семи діб у зв'язку з такими обставинами, як тяжка хвороба близького родича, прокоментував ситуацію адвокат Олександр Плехотнюк після того, як тітка колишнього прем'єр-міністра повідо-

мила про погіршення стану здоров'я матері Юлії Тимошенко. Але водночас заступник начальника Державної пенітенціарної служби Ігор Андрушко заявив про те, що Юлія Тимошенко перебуває в лікарні, а не в пенітенціарній установі, а тому не зможе скористатися правом тимчасово покинути установу.

А днем раніше німецькі лікарі клініки «Шаріте» рекомендували екс-прем'єру України Юлії Тимошенко відновити інвазійну терапію.

— На жаль, не спостерігається дуже сильного прогресу в поліпшенні стану здоров'я пані Тимошенко, — заявив журналістам керівник клініки «Шарі-

те» Карл Макс Айнхойпл після загального огляду пацієнтки разом з лікарем Аннет Рейсхауер у Центральній клінічній лікарні Харкова. — Вона повинна продовжувати лікування в лікарні, її виписування і повернення до в'язниці небажані. У зв'язку з цим знову відновилися розмови про можливе лікування Тимошенко за кордоном, однак конкретної інформації з цього приводу поки що немає.

Микола КОСИЙ. Харків.

Думки з приводу

Олександра Кужель, фракція «Батьківщина»:

— Розмови про те, що Юлію Тимошенко можуть відпустити для лікування за кордоном — це суцільні провокації. Можливо, їх запускають, щоб відвернути увагу від того, яка нині погана ситуація з економікою.

Так само днями казали, що відпустять Юлію Володимирівну до хворої мами, а тепер заявляють, що їхні слова, мовляв, неправильно витлумачили.

Ми, жінки-народні депутати, перед Великоднем зверталися до Президента з проханням про амністію Юлії Тимошенко, бо помилування вона не прийме. Або якщо це неможливо, то бодай відправити її на лікування за кордон, адже бачили і знаємо, в якому вона стані. Але ж відповіді від Президента так і не було: ні зустрічі, ні відповіді — нічого.

Стосовно можливого лікування Юлії Володимирівни за кордоном, то це можна і треба було зробити ще тоді, коли з цього приводу до українського керівництва зверталася канцлер Німеччини Ангела Меркель. Усі ж розуміють, що Тимошенко ніколи не залишиться за кордоном. Так само очевидно, що зараз Юлії Володимирівні потрібна серйозна реабілітація, чого не можна досягти у нас. Я молила б Бога, щоб це сталося! Бо ще раз скажу — ми хотіли б, щоб Тимошенко було амністовано, але якщо з якихось причин це неможливо, то щоб її хоча б відпустили для лікування. Бо для мене найважливіше, щоб вона була здорова та могла себе повноцінно захищати. А вони знають, що з такою хворобою, як у Тимошенко, її навіть не можна перевозити на автобусі.

\$18,3 млн. — у таку суму компанія оцінює шкоду, якої екс-керівник ЄСЕСУ нібито завдала їй своєю незаконною підприємницькою діяльністю на території Нью-Йорка. Серед ґріхів, у яких вони обвинувачують Тимошенко, — відмивання грошей ЄСЕСУ разом з колишнім українським прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, екс-заст. міністра фінансів Росії Андрієм Вавіловим і ще десятима невідомими особами...

«Сьогодні», 11 червня 2013 р. (зі скороченнями).

Михайло Чечетов, фракція Партії регіонів:

— Останнім часом часто доводиться чути думку, що Тимошенко от-от відпустять на лікування за кордон. Мовляв, це рішення вже прийнято, і влада чекає вересня, щоб продемонструвати Європі прогрес у виконанні умов «списку Фюле», необхідних для підписання Угоди про асоціацію з ЄС у листопаді. Можу сказати, що це — міф. Шансів побачити Тимошенко на лікуванні за кордоном немає. І даремно іноземні дипломати вірять у ці розповіді опозиціонерів з посиланням на «інформовані джерела» у верхах.

Тимошенко не випустять не тому, що хтось сумнівається у її хворобі. І не тому, що хтось не хоче, щоб її здоров'я поправилося. Навпаки, владі вигідно, щоб Тимошенко була здорова. І прогрес у її лікуванні був досягнутий саме в Україні. Для цього створено всі умови. «Ув'язнену номер 1» регулярно відвідують кращі лікарі Європи. Нею опікуються висококваліфіковані українські медики. Лікарня, в якій перебуває Тимошенко, звісно, не німецький курорт, але вона має доступ до всього необхідного обладнання, а її побутові умови відповідають нормам і набагато кращі, ніж у багатьох громадян.

Влада робить усе, щоб зняти питання Тимошенко з порядку денного відносин зі своїми західними партнерами, але це не означає, що влада готова обходити правила і йти на порушення закону заради цієї мети. Єдиний можливий вихід із «глухого кута імені Тимошенко» — це повна реалізація принципу неминучості покарання. Це означає, що поки проти екс-прем'єра триває розслідування у ще двох кримінальних справах, Президент не може її помилувати, навіть з огляду на гуманітарний аспект питання. А це майже що єдиний легітимний вихід із ситуації, що склалася. Законни повинні дотримуватися й бути однаковими для всіх. У тому числі й для Тимошенко. Цього від нас вимагає Європа, і це повинна зробити Україна.

Записав Сергій КОВАЛЕНКО.

Акція з позбавлення від малих архітектурних форм виявилася провальною

Чи відповідають керівники столиці за ухвалені рішення?

МИ ПРО ЦЕ ПИСАЛИ

На початку минулого року голова КМДА Олександр Попов виступив з ініціативою, а Київрада ухвалила рішення, яке мало поліпшити, а швидше — бодай частково повернути столиці колишнє обличчя. Адже після його виконання жоден кіоск (навіть великий, де розташовуються магазини) не повинен стояти ближче, ніж за 20 м від станцій метро і зупинок громадського транспорту, торговельних центрів, у 1,5-кілометровій зоні НСК «Олімпійський» (йшлося про підготовку до Євро-2012).

Ох, які були благодійні цілі! Насамперед, це робилося для того, щоб не заважати проходу людей, не заставляти кіосками місця скупчення уболівальників чемпіонату. Також їхні власники мали сплатити пайовий внесок у бюджет, тоді вони одержать 25% знижку. Влада стверджувала, що такі заходи — для впорядкування рундукового бізнесу та наповнення бюджету, адже чимало МАФів установлені незаконно. В результаті кіосків мало б поменшати, адже «нелегалів» влада обіцяла знести.

Невдовзі було затверджено нові правила, які забороняють розміщення МАФів біля входу на станції метрополітену в радіусі 20 м від вхідних дверей у напрямку евакуації, а також на тротуарах на відстані 20 м від установленого дорожнього знака, що вказує на зупинку громадського транспорту. Також визначено, що площа кіосків, розташованих на відстані не менш як 5 м від проїзної частини, не може перевищувати 19 кв. м, крім тих, які надають населенню

послуги або продають непродовольчі товари.

А далі, як написали б у сценарії для фільму: «Звучить похоронний марш». Кіоски в 20-метрових зонах почали демонтувати, а подекуди — особливо активно, щоправда, під «прищлом» телекамер. Як бадьоро чиновники рапортували про кількість демонтованих кіосків!

Але, на жаль — святе місце по-рожнім залишалося недовго: уже за тиждень другий туди повернулися або старі МАФи, або з'явилися нові.

До того ж якимось чином їх втиснулося навіть більше, ніж раніше. А біля входу на станцію підземки «Дарниця» кіоски обліпили ще й холодильниками (на знімку вгорі).

Тим часом деякі депутати Київради «не для преси» говорять: «З МАФами вирішив боротися Попов? Нехай

він і бореться. А насправді вся ця катавасія з кіосками затіяна для перерозподілу рундукового бізнесу. На змінну дрібним власникам приходять мережовики, які виживають слабких, замість двох кіосків установлюють відразу кілька. За оцінками фахівців, кожний такий заробляє від 10 до 20 тис. грн. на місяць».

Керівник громадської організації «Громадянський корпус» Роман Солодкий відвертіший: «Хто за ними стоїть? Чиновники, депутати, які оформляють МАФи на підставних осіб». Утім, те, що рундучників «кришують» на рівні Київради, визнавав і сам голова КМДА Олександр Попов. До речі, в інтерв'ю «Голосу України» він пообіцяв знести їх усі, не кажучи вже про ті, що на зупинках.

Київ дедалі більше перетворюється на місто кіосків, про що ми писали неоднора-

зово, правда, без якого-небудь результату. Та й керівники міста, ухвалюючи й найкращі рішення, практично не несуть ніякої відповідальності за їх виконання. Виходу нема? Є. Якщо самі кияни перестануть купувати в МАФах товари, то вони зникнуть як явище. А от це вже питання. Адже йдеться, власне, про культуру, і не тільки споживання...

Тим часом на Київ насуваєсь нова сарана: літні тераси від точок громадського харчування починають захоплювати тротуари, залишаючи пішоходам дедалі менше простору.

КМДА дала дозвіл на встановлення літніх майданчиків 900 ресторанам. Ну а їхні власники самі вирішують,

ДОВІДКА
«ГОЛОСУ
УКРАЇНИ»

За нормами Державтоінспекції, для проходу пішоходів має бути відведено не менш як 1,5 м, а в людних місцях — 2 м.

скільки місця залишати для проходу пішоходів. Хтось розщедрюється на два метри, а деяким рестораторам здається, що й 30 см для цього цілком достатньо.

Також КМДА пропонує правила, що визначають межі літніх майданчиків: дозволяється встановлення терас за 5 м до дороги, а на тротуар відвести щонайменше 1,8 м, і розташовувати не ближче, ніж за 20 м від перехрестя і зупинок транспорту. Табу — газони, алеї та пішохідні зони. На вулицях з інтенсивним рухом тераси мають бути відгороджені турнікетами. Також ресторатори мають прибрати яскраві парасолі, голосну музику, яскраве світло й мангали.

Чи грати вже похоронний марш — запитання, мабуть, риторичне. Адже багато вулиць, особливо центральні, з косями швидко перетворюються на суцільні тераси для поглинання спиртного та їстівного (на знімку внизу). А батьки міста, котрі влаштовують такі веселощі, начебто й не помічають незручностей для пішоходів.

Валентина ПОЛІЩУК.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Для городян запустили сайт, де можна поскаржитися на проблеми

Для мешканців столиці запустили сайт «Карта проблем Києва», на якому вони можуть розповідати про міські негаразди й надсилати офіційні запити владі. Сайт створив айтишник Павло Білоусов (автор сервісу «УкрЯма», на якому водії ділилися інформацією щодо стану доріг). Але новий портал масштабніший: тут можна поскаржитися на будь-яку проблему — перегорілі лампочки в ліхтарях у дворі, невивезене сміття, стихійну торгівлю, казино чи кіоск з наркотиками, розташований поблизу житлового будинку. Написавши скаргу, слід зробити фото й помістити їх на сайт. Усі вони надсилатимуться в КМДА, говорить автор проекту.

Павло Білоусов пообіцяв, що невдовзі запустить і додаток для смартфонів «Карта проблем», щоб кияни могли знімати порушення на телефон і, не сходячи з місця, писати скаргу та збирати підписи під нею й надсилати листи в КМДА.

Фантазії на теми
вогню і води

14—15 червня в столиці відбуватиметься щорічний фестиваль вогню KyivFireFest.

Як повідомляють організатори, кияни та гості міста зможуть помилуватимуться вогняними інсталяціями на Русанівській набережній і шоу на воді. А на Співочому полі в Печерському ландшафтному парку для глядачів облаштовані водночас кілька сцен, на яких виступатимуть артисти циркового жанру. Проводитимуться показові майстер-класи та вистави учасників шкіл — вогню і барабанів.

Гала-шоу підготували артисти із Франції, Швейцарії, Болгарії, Бельгії, Угорщини, країн СНД, які подивують феєричними фантазіями з полум'ям. Родзинкою вечора обіцяє стати виступ німецького артиста Генрі Хота, котрий покаже шоу на вогняному органі.

Паркова бібліотека

У столичному парку імені Тараса Шевченка відкрилася паркова читальня для дітей і дорослих. Ініціатором цієї справи є міжнародний рух «Маленька безплатна бібліотека».

Відтепер відвідувачі мають змогу взяти тут будь-які книги. Для них установлено дві розмальовані шафи-будиночки. Перші книги — від організаторів, далі фонд поповнюватимуть кияни. Тут чимало дитячих видань — букварі, читанки, художні твори. Киянам ідея так сподобалася, що вони поповнюють цю своєрідну бібліотеку власними книжками.

Для душі
і фізичного гарту

Майже вісім тисяч юних киян відпочивають у таборах денного перебування, які організовано на базі 103 навчальних закладів столиці. Здебільшого їх організовують для дітей молодшого шкільного віку. Коштує путівка — 432 грн., батьківська плата становить 25% від загальної вартості, тобто 108 грн. У таборах роботу організовано так, щоб кожна дитина знайшла собі справу до душі, збагатилася духовно, загартувалася фізично.

Картка більших
можливостей

Наприкінці травня фахівці районних управлінь соціального захисту Києва розпочали реєстрацію мешканців у системі «Карта киянина» в рамках впровадження другого етапу проекту.

Майже дев'ять тисяч городян скористалися правом оформлення муніципального дисконту. Держателями «Картки киянина» визначені окремі категорії населення, зокрема, ті, хто має право на додаткові пільги та доплати.

Наразі триває робота над розширенням можливостей картки — активація торгового, комунального, медичного та інших додатків, а також розширення категорій громадян. Повномасштабне впровадження проекту дасть змогу видавати їх усім пільговим категоріям громадян (близько 425 тис. осіб) та решті городянам.

За повідомленнями інформагентів і кореспондентів «Голосу України».

Українська легкоатлетка Ганна Мельниченко очолила цього сезону топ-лист семиборців. Вдалий виступ на турнірі в чеському Кладно дав змогу не лише перемогти в змаганні з результатом у 6416 очок, а й очолити світовий рейтинг, *повідомляє Укрінформ*

У Дарницькому районі столиці почав курсувати новий трисекційний трамвай «Каштан-2». Тридцятиметровий вагон вміщує близько 300 пасажирів та має камери відеоспостереження в салоні, *передає «Дело»*

Сумчанам хліб замінюють видовищами

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Отож, за словами промовців, уже кілька років сумський хлібокомбінат, більш відомий під торговельною маркою «Сумська паляниця», зазнає нищівного утиску. — Наше підприємство є одним із найбільших у регіоні з виробництва хлібобулочних виробів, — каже Катерина Чуб, керівник юридичного відділу хлібзаводу. — Ми працюємо не один рік, але постійно стикаємося із протидією з боку міської влади. Нам не дають розвиватися. Ми не можемо підвищувати свої обсяги продажів, не можемо відкривати нові торгові точки. Під формальними приводами нам відмовляють у цьому. Та нещодавно, переконують співробітники хлібзаводу, їхнє протис-

тояння із владою вийшло на новий рівень. Кіоски, які буцімто не один день і місяць пропрацювали, почали демонтувати, а деякі просто спалювати. Чимало сумчан підозрюють, що таким чином місцевого виробника намагаються витіснити з ринку, а саме підприємство закрити. Правозахисник Євген Ткаченко нагадує, що саме міський голова Сум першим заговорив про «хлібзавод з іншої області». А було це, за словами учасників пресконференції, так: коли чиновники взялися за демонтаж чергового кіоску «Сумської паляниці», керівництво компанії пригрозило, що зупинить виробництво хліба для обласного центру. Тоді нібито на власній сторінці в одній із соціальних мереж керманіч міста на це відпо-

вів: «Нехай зупиняють! Я подзвоню Михайлу Добкіну і завтра до вечора у Сумах буде хліб Салтівського хлібзаводу! Понад те, зроблю так, щоб у Сумах з'явився філіал цього заводу!!!», — цитує слова Мінаєва сумський інтернет-портал «Данкор онлайн». Тим часом сумчани такими заявами ображені. Більше того, **представники хлібокомбінату переконують: усі необхідні дозвільні документи на розміщення своїх торгових точок мають. Кампанію ж щодо їх знесення також називають зачисткою.** Між тим, у Сумській міській раді мають інший погляд на ці події. Головний архітектор

міста Володимир Биков нас запевнив: те, що нині відбувається у Сумах, — наведення порядку. «Два роки тому вони (ТМ «Сумська паляниця») до нас звернулися. Ми їм дали дозвіл на встановлення 10 кіосків. Потім було звернення щодо розміщення ще 11 точок». Звинувачення, що міська влада таким чином бореться саме із хлібокомбінатом, пан Биков також відкидає. «У нас уже було підго-

товлено рішення про демонтаж сотні самовільно встановлених кіосків, у тому числі і трьох їхніх. Тому вони не єдині...» — розповів головний архітектор. Тим часом, представники сумського хлібзаводу посилено охороняють свої уцілілі кіоски. Припускають, що підпали можуть повторитися. У понеділок, приміром, їхні охоронці затримали двох молодиків із каністрами пального на вули-

ці, неподалік одного із МАФів. Передали їх правоохоронцям. Тепер чекають, коли ж вартіві порядку знайдуть винуватих у підпали, покарають їх і головне — з'ясу-ють їхні мотиви. А щоб допомогти розібратися у цій ситуації, обіцяють 100 тисяч винагороди тим, хто пролле світло на події ночі 7 червня. **Віктор ДЕЙНЕКА.** Фото надано Владиславом ЖМУРКОВИМ.

Розраховувати на дешеві овочі та фрукти не варто

Серед аргументів економіста, чому на базарах триматимуться ціни навіть при непоганому врожаї, — висока вартість кредитів, відсотки з яких аграрії закладають у відпускну вартість продуктів, та погана координація з урядом. «Аграрії засівають один рік все під моркву, дру-

гий — під капусту, третій — під буряк. Таким чином, з року в рік різке зниження цін відбувається у різних групах товарів», — вважає Андрій Новак. З тим, що дешевше, ніж торік, овочі та фрукти не коштуватимуть, погоджується і представник Державної інспекції з контролю за цінами Віктор Кулакевич: «На

новий врожай, я думаю, ціни зростуть. Попри те, що вартість палива поки що стабільна, в аграріїв є свої об'єктивні причини підняти ціни». Водночас він обережний у прогнозах того, наскільки дорожчими стануть «дари осені»: «Спочатку треба проаналізувати посівні площі, визначити, скільки з них

зберуть врожаю», — переконаний чиновник. Взагалі робити передбачення у сфері цін на агропродукцію в Україні, як вважає заступник директора консалтингової агенції «ААА» Марія Колесник, дуже складно, бо, на її думку, у цю сферу ще не прийшов бізнес: «На 80 процентів — це продук-

ція, вирощена на присадибних ділянках. А хто знає, що і на якій площі вирощує якась бабуса». Утім експерт потішила журналістів запевненням, що найменні сезон полуниці в Україні цього року триватиме довго і ціни на ягоду впадуть. «Це пов'язано з серйозними інвестиціями, які було

вкладено раніше у вирощування полуниці. Тепер маємо результат», — розповіла М. Колесник. За її словами, насолоджуватися полуницею цього року українці зможуть рекордно довго — близько місяця, і ціна на неї впаде до 8 гривень за кілограм. **Маргарита СОКОЛОВСЬКА.**

Особисті речі Іоанна Павла II — у Хмельницькому

Їх виставлено у пересувному музеї, який розміщується в спеціальному автопоїзді. Виставка вже побувала у низці українських міст. Тепер експонати демонструють біля одного з найбільших хмельницьких костелів Христа Царя Всесвіту. Усі охочі зможуть побачити папську митру, головний убір та одяг Іоанна Павла II. На виставці представлено також його нагрудний

хрест, вервиця та Біблія. На стендах — маловідомі знімки і копія паспорта. А на телекранах показують автобіографічний фільм. Протягом двох днів, доки триватиме виставка, у костелі відбуватимуться святі служби на честь Іоанна Павла II. **Ірина КОЗАК.** Хмельницький.

ФОТОФАКТ

Вінницька дитячо-юнацька спортивна база «Колос» першою серед літніх дитячих таборів Вінницької області відкрила сезон. У таборі планують провести чотири зміни, під час яких зможе оздоровитися майже тисяча дітей. Фото Олександра ЛАПІНА (Укрінформ).

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Держказначейство спростовує інформацію про невиплати на Прикарпатті

У відповідь на інформацію, розповсюджену в деяких ЗМІ про блокування рахунків Івано-Франківської міської ради, Державна казначейська служба України оприлюднила прес-реліз, де йдеться про те, що відомство «на належному рівні здійснює розрахунково-касове обслуговування розпорядників, одержувачів бюджетних коштів та інших клієнтів державного та місцевого бюджетів». Зокрема зазначається, що станом на 1 червня касові видатки по загальному фонду місцевих бюджетів Івано-Франківської області становили 3 499,3 млн. грн., по спеціальному фонду — 258 млн. грн. **Галина БРУХАЛЬ.** Івано-Франківська область.

Мансарди врятують від дощів старі будинки

Рятуватися від дахів, які протікають, у Кам'янці-Подільському вирішили, споруджуючи мансарди. Особливо велика проблема з дірявими покрівлями у мікрорайоні Черемушки, де 148 будинків зведено 50—60 років тому. Поточні ремонти тут уже не допомагають, через короткий

проміжок часу дощі та сніг знову потрапляють на горища, у квартири верхніх поверхів, відтак, мокріють стіни всього будинку. На усунення цієї проблеми потрібні кошти, яких у місцевому бюджеті немає. Директор комунального підприємства «Добробут» Андрій Вінничук запропонував місцевій владі добудувати мансарди у старих будинках, залучивши підприємців-інвесторів та громадян, які мають можливість

вкласти гроші в такий ремонт. Цей варіант не лише врятує дахи, а й дасть місту нові квартири. Наразі експерти вивчають, у яких будинках є можливість надбудувати ще один поверх.

Віра ШПИЛЬОВА. Хмельницька область.

У «Сільпо», вважай, нічого не взяли. Тільки банкомат...

Невідомі зламали замки на дверях супермаркету «Сільпо», що на бульварі Вінтера у Запоріжжі, і витягнули з приміщення один із банкоматів. Здобиччю зловмисників стали 250 тисяч гривень. Подобиці того, як крадіям вдалося непоміченими винести на світ танку досить важкий агрегат, поки що невідомі. Тим часом Ленінський райвідділ ГУ МВС у Запорізькій області розпочав досудове розслідування за статтею «крадіжка». Варто додати, що 25 березня в тому ж Ленінському районі міста, але в його лівобережній частині, було обкрадено ювелірний відділ престижного торговельного центру «Афіна». Того ранку приблизно о 4.00 невідомий розбив вітрину, зайшов до ТЦ і вивніс звідти сейф з коштовностями. Сума збитків безрезневого пограбування так і залишилася таємницею слідства, хоча справу порушено за статтею «крадіжка в особливо великих розмірах». **Леонід СОСНИЦЬКИЙ.** Запоріжжя.

ЦИФРА

400 мільйонів Стільки інвестицій на працю в ало Львівське товариство у Києві для Львівщини. Про це розповів виконавчий директор товариства **Геннадій Дерев'янчук.**

Члени опікунської ради 14 червня під час поїздки на Львівщину обговорять з керівниками регіону плани щодо проведення у Києві Днів Львова та проект увічнення пам'яті Івана Франка в столиці країни.

Богдан КУШНІР. Львів.

Монахи поблизу найдревнішої святині організували табір відпочинку

Скаутський православний табір «Лядівські вогні» відкрито на березі Дністра, біля чоловічого монастиря в селі Лядова Могилів-Подільського району — найдревнішої святині Вінниччини.

Для 84 мешканців наметового містечка, а це діти віком 9—14 років, день у таборі починається з молитви. Вихованців вчать корисних справ: техніки пішохідного туризму, орієнтування, плавання, основ екології, надання першої допомоги у складних ситуаціях. Є також заняття з виготовлення витинанок, годівничок для птахів, іграшок тощо. Не обходиться і без спортивних змагань, різноманітних конкурсів. За словами настоятеля храму отця Антонія, завдання їхнього проекту — гармонійно поєднати основи духов-

ного, фізичного та психологічного розвитку дитини, розвинути любов до рідного краю, його історії, виховати риси відповідальності за себе і за тих, хто поруч.

Відпочинок для дітей у православному таборі безплатний. Ініціативу храму з його створення підтримала низка благодійних організацій та спонсори. Зокрема, благодійний фонд «Батьківська земля», очолюваний народним депутатом України Оксаною Калетник, Всеукраїнська Асоціація жінок «За генофонд України», Могилів-Подільська райдержадміністрація, районна та міська ради, а також спонсори.

Тисячоліття Лядівського скельного храму відзначатимуть на державному рівні у вересні нинішнього року.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ФОТОФАКТ

У Луганську почали святкувати 1025-річчя хрещення Русі. Хресною ходою, присвяченою цій даті, пройшли від храму Святої Мучениці Татіани до пам'ятного знака «Пресвятої Богородиці».

Фото Олексія КОВАЛЬОВА (Укрінформ).

Знову директор комунального підприємства погорів на хабарі

Суд обрав запобіжний захід для директора КП «Миколаївелектротранс» Василя Жуменка, якого звинувачують в отриманні хабара в розмірі близько 110 тисяч гривень.

Висунувши звинувачення, суддя надав йому можливість виїти на волю під заставу в 300 тисяч гривень. Поки що, до внесення цієї суми, директор перебуватиме під вартою — лікарі проти цього не заперечують. Напере-

додні суду у В. Жуменка стався серцевий напад, медики обстежили його, надали допомогу — і повернули до ізолятора.

Нагадаємо: Василя Жуменка затримали 7 червня за отримання хабара від приватного

підприємця в розмірі 52 тисяч гривень і семи тисяч доларів. Протягом місяця вже другого директора комунального підприємства Миколаєва спіймали на гарячому — 17 травня така сама доля спіткала керівника КП «Мико-

лаївська ритуальна служба», депутата міськради Віталія Брека. 300 тисяч застави за нього внесли рекордно швидко, він на волі.

Ірина НЕЖИТАЙ.
Миколаїв.

Ось така вона, хата-читальня в телефонній будці.

Хата-читальня в телефонній будці

У парку імені Тараса Шевченка в Рівному з'явилися чотири телефонні будки, в яких замість таксофонів — полиці з книгами. Ідея створення таких міні-бібліотек, за словами одного з ініціаторів проекту — депутата Рівненської міської ради Олександра Курсика, не нова, вона має місце в країнах Європи. Там, гуляючи в парках, скверах, люди так отримують змогу відпочити, читаючи книгу. Тепер і в Рівному можна взяти книгу напрокат у міні-хаті-читальні. Щоправда, на ніч дверцята замикають, а міні-бібліотеку пильнує охоронець парку. Зібрати бібліотечку із двох сотень книг допомогли меценати і благодійники. Та й кожен охочий може поповнити паркову книгозбірню.

Євген ЦИМБАЛЮК.
Фото автора.

Зібрали гроші на розв'язання проблем зі слухом

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами головного дитячого сурдолога області Ольги Соломенцевої, у центрі реабілітації бракує обладнання, яке дозволило б, не втрачаючи дорогоцінного часу, визначити максимально точно поріг чутності в дітей до одного року. «Нині таких хворих ми змушені відправляти на додаткове обстеження до Києва, а це — малі витрати для батьків і головне — втрата часу. Адже що раніше ми починаємо лікувати малюків, то менший ризик їх фізичного і психічного відставання від норми, — пояснила Ольга Соломенцева. — Необхідний реабілітаційному центру апарат — аудіометр — коштує

365 тис. грн. Якщо протягом червня вдасться зібрати ще 100 тис. благодійних внесків, то вже на початку наступного року маллята із проблемами слуху з усієї Луганщини зможуть проходити необхідне обстеження, не залишаючи меж області».

Сьогодні в центрі реабілітації обласної дитячої лікарні проходять лікування 610 дітей. Торік було виявлено 11 дітей до року з уродженими проблемами слуху. Організатори акції «Серце до серця» звернулися до всіх жителів Луганщини із закликом не залишатися байдужими і взяти участь у благодійному збиранні коштів.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

Петриківка у Парижі

До 14 червня в штабквартирі ЮНЕСКО в Парижі проходить виставка-презентація «Петриківський розпис — колір традиції», приурочена до 10-річчя Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини. Загалом презентують 55 робіт, виконаних в єдиному традиційному Петриківському стилі.

Серед почесних гостей, які побували на відкритті заходу, — європейські дипломати, діячі культури та мистецтва. Вони змогли побачити роботи з Дніпропетровського художнього музею та приватної колекції, подивилися показ мод — усі шати було прикрашено Петриківським розписом. Під час церемонії відкриття вис-

тавки представникам ЮНЕСКО подарували розписану по-петриківському скриньку.

Для гостей презентації організовано майстер-класи, де кожен охочий може долучитися до унікального мистецтва. З початку червня делегація народних майстрів Дніпропетровщини вже відвідала Вроцлав (Польща) і Прагу (Чехія). У грудні комітет ЮНЕСКО має вирішити питання про включення Петриківського розпису до репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Фото надане прес-службою ОДА.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...у камері, як в інтернет-кафе

Небезпечні злочинці заходили в Інтернет... просто зі слідчого ізолятора Херсона.

Під час моніторингу всіляких «Фейсбуків» та живих журналів прокуратура Херсонщини виявила там персональні сторінки дев'яťох громадян, заарештованих за підозрою в скоєнні тяжких і особливо тяжких злочинів, які перебувають у слідчому ізоляторі Херсона.

— Ми організували обшуки в камерах, де були власники сторінок, і знайшли там три мобільні телефони з фотографіями, які викладали в соцмережах. Але за два дні до того в камерах уже був обшук, і жодних телефонів не знайшли, — спантеличений начальник відділу нагляду за дотриманням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах прокуратури Херсонщини Сергій Донеv. — За наслідками перевірки до обласного управління Державної пенітенціарної служби внесли подання про притягнення до дисциплінарної відповідальності співробітників слідчого ізолятора.

— З фотографій не видно, де вони зроблені, — у камері слідчого ізолятора, на «пересилці», чи, може, у міліцейському ізоляторі внутрішнього тримання. Призначили службове розслідування, розбиратимемося. Поки що висновки робити зарано, — коментує ситуацію начальник обласного управління Державної пенітенціарної служби України, генерал-майор Володимир Пінькас.

Тим часом у Верховній Раді давно вже обговорюють можливість введення прямої заборони на користування Інтернетом для арештованих та в'язнів, які відбувають основну частину терміну, і дозволів на мобільні телефони з комп'ютерами для засуджених, які готуються до умовно-дострокового звільнення.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

...на велику воду чекають з тривогою

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Так, значна частина захисних дамб (загальна довжина 225 км) і шлюзів-регуляторів (22) побудована в 60-ті роки, і вони потребують реконструкції або перенесення. На окремих ділянках (загальною довжиною 31 км) у результаті змін русел і розмиву гребель дамби перебувають в аварійному стані. На інших (довжиною 115 км) необхідна термінова реконструкція: посилення й наращування до проектних відміток.

Таким чином, незадовільний стан гідротехнічних водогосподарських споруд при катастрофічній повені не може гарантовано захистити від затоплення 46 населених пунктів, 160 тис. гектарів сільгоспугідь і 120 народногосподарських об'єктів. Найбільший ризик затоплення паводковими водами — для жителів Ренійського району, бо це територія Дунайської низини, яка характеризується великою кількістю підпірних споруд, що не відповідають будівельним нормам, а також замуленням русла і незадовільним станом очисних споруд, зведених 1958 року для потреб тільки залізничного вузла й надалі пристосованих для приймання стоків з усього міста», — повідомили в прес-службі.

Результати аудиту засвідчили, що план першочергових заходів не виконано, резюмували в регіональному управлінні Рахункової палати України.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

Тим часом Кабінет Міністрів пообіцяв виділити 27 млн. грн. на ліквідацію наслідків урагану, що здійнявся над Одесою 31 травня. Ці гроші дадуть змогу компенсувати завдані місту збитки. Про це під час виїзної наради міжвідомчого оперативного штабу в Одеській області у вівторок заявив віце-прем'єр-міністр України Олександр Вілкул, повідомляє Укрінформ.

Вищий господарський суд залишив у власності Києва земельну ділянку на Троєщині вартістю 1,5 мільйона, інформує УНІАН

У МВС пропонують заборонити учасникам вуличних акцій носити зброю, а також приховувати обличчя під масками й капюшонами. Про це йдеться в доповненні законопроекту про мирні зібрання, повідомляє Комерсант–Україна

Кому треба безпорадний захист?

СУДОЧИНСТВО

З набуттям чинності новим Кримінальним процесуальним кодексом (КПК) істотно зменшено обсяг чинних прав і свобод особи в кримінальному процесі. Наприклад, у КПК в редакції 1960 року існувало право оскаржити постанову про порушення кримінальної справи щодо конкретної особи чи за фактом вчинення злочину до місцевого суду в будь-який час протягом всього часу перебування справи у провадженні органу дізнання, слідчого, прокурора до моменту закінчення досудового слідства. Нині такого права у громадянина немає, що є порушенням статей 8 і 22 Конституції України.

Відповідно до ст. 44 КПК (у редакції 1960 року), як захисники допускались адвокати, інші фахівці в галузі права, близькі родичі, опікуни або піклувальники обвинуваченого, підсудного, засудженого або виправданого. Норма нового КПК щодо обрання захисником лише адвоката не відповідає ні вимогам Основного Закону України, ні рішення Конституційного Суду № 13-рп/2000 від 16.11.2000 р. у справі про право вільного вибору захисника, де, зокрема, роз'яснено, що

особа при захисті від обвинувачення вправі вибирати захисником своїх прав також особу, яка є іншим фахівцем у галузі права і за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи.

Крім того, зазначена норма не відповідає положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Всі рівні, але є рівніші за всіх

У ст. 22 нового КПК задекларовано, що сторони кримінального провадження мають рівні права на збирання та подання до суду речей, документів, інших доказів. Проаналізувавши ст. 93 Кодексу, переконалися, що саме сторона обвинувачення збирає докази та працює з ними, а захист може тільки вимагати в обвинувачення збирання доказів, допити свідків слідчими, проведення експертиз тощо. А вже задовольняти ці вимоги чи ні вирішує та ж таки сторона обвинувачення та суд. Новий Кодекс не встановлює обов'язку будь-якої особи надати адвокату на його вимогу річ, яку б він міг використати як доказ у справі, а реалізувати право на витребування речей та документів захиснику

надається виключно слідчим суддею. До того ж захисник має право отримати на свій адвокатський запит лише копії документів, що автоматично виключає задекларовану в тому ж таки КПК можливість отримання ним висновків експертів та експертиз.

Докази збирає прокуратура, адвокат з ними лише знайомиться

Сама процедура отримання кожного з виду доказів також містить положення, які виключають можливість їх отримання стороною захисту. Так, відповідно до ст. 84 нового Кодексу, процесуальними джерелами доказів є показання, речові докази, документи, висновки експертів. Захисник позбавлений будь-якої можливості в отриманні на стадії досудового розслідування та наданні слідчому чи прокурору, а на стадії судо-

вого розслідування — суду такого виду доказу. Цей висновок підтверджується вимогами ч. 8 ст. 95 нового КПК, відповідно до якої сторони кримінального провадження мають право отримувати від можливих свідків, за їх згодою, лише пояснення, які не є джерелом доказів.

Відповідно до ч. 2 ст. 101 нового Кодексу кожна сторона кримінального провадження має право надати суду висновок експерта. Водночас задеклароване право захисника надати суду висновок експерта суттєво обмежене можливістю самостійно отримати ним самі речі, документи (а не копії) та речові докази, які є предметом експертного дослідження.

Згідно зі ст. 159 нового КПК тимчасовий доступ до речей і документів, які є доказами у справі, захист може отримати тільки на підставі ухвали суду. Таким чином, захисник у кримінальному провадженні позбавлений права в умовах, начебто, загальності сторін самостійно отримати такий вид доказу.

Крім того, на відміну від КПК у редакції 1960 року, новий кримінально-процесуальний закон не зобов'язує слідчого в протокольніх формі повідомляти сторону захисту про призначення експертизи у кримінальному провадженні, шляхом ознайомлення з пос-

тановою про призначення експертизи. Раніше це був обов'язок слідчого і на цій стадії процесу адвокат та підзахисний мали право реалізувати цілу низку прав.

Фактично захисник для одержання доказів у кримінальному провадженні реально має право лише на звернення до сторони обвинувачення із клопотанням про проведення слідчих та інших процесуальних дій.

Замість заяв — анонімки

Згідно зі старим КПК кримінальна справа могла бути порушена тільки після проведення дослідчої десятиденної перевірки.

Новий КПК фактично ліквідував інститут дослідчої перевірки, доводячи процес порушення кримінальної справи до автоматизму: є заява про злочин — одразу є кримінальна справа. Це може сприяти появі величезної маси анонімок, які старий КПК унеможлилював, оскільки під час дослідчої перевірки перевірялись і дані заявника, і факти, викладені в заяві. До того ж автоматизм порушення кримінальних справ може стати ефективним методом боротьби з опонентами чи конкурентами по бізнесу.

Новела КПК про автоматичний початок досудового розслідування прямо суперечить вимогам ст. 55 Конституції України, відповідно до якої кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Вона суперечить навіть вимогам ч. 3 ст. 110 цього ж Кодексу, відповідно до якої всі рішення слідчого, прокурора приймаються лише у формі постанови.

Припустимо ситуацію, коли факти, викладені в заяві про злочин, не підтвердилися. Відкритим залишається питання вилучення інформації про особу, щодо якої надійшла неправдива заява про злочин, з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Таким чином, в реєстрі збирається інформація відносно особи протягом всього її життя — хто, коли, за яких обставин вважав її причетною до злочину. Понад те, доступу до реєстру звичайний громадянин не має, отже, позбавлений права, гарантованого ч. 3 ст. 32 Конституції України, знайомитися в органах державної влади з відомостями про себе.

Підсумовуючи, повторю думку багатьох правознавців: новий КПК України потребує відповідних змін та доповнень.

Вероніка ДЕРКАЧ,
адвокат.

Київ.

Нові хитрощі фальшивомонетників

Злочинці вкотре намагаються подолати захист вітчизняної валюти

РЕАЛІЇ

Останній рубіж боротьби з розповсюдженням фальшивих грошей на Херсонщині проходить не в міліції. І навіть не в СБУ, а за віконечком (щоправда, з куленеробивним склом) звичайної на вигляд каси. Розміщена вона в обласному управлінні Національного банку України на вулиці Перекопській, а господарює в ній провідний експерт Наталія Мальт. В морі готівки Наталія Григорівна чи не щодня виловлює якусь підробку купюру, а відтак, спроможна відрізнити її від справжньої навіть із заплющеними очима.

Світло скаже правду

— Загалом по Україні дев'ять з кожних десяти фальшованих купюр виготовляють за допомогою комп'ютерної техніки. І лише одну — на поліграфічному обладнанні. У Херсоні друкованих фальшивок вилучаємо з обігу одиниці, та не можемо не зазначити, що підробні купюри неспеціалісту з кожним роком дедалі важче відрізнити від справжніх. На купюрах нового дизайну номіналом двісті та п'ятсот гривень сьогодні навіть намагаються імітувати знаки, що світяться в інфрачервоних променях. Але деталі зображення на підробках нечіткі і спектр світіння інший, — ділиться досвідом Наталія Григорівна. — Раніше справжню купюру від самопальної легко було відрізнити за відсутності характерного хрустіння

паперу, на якому її друкували. Тепер злочинці порозумнішали і спочатку покривають звичайний папір якимись білими, і тільки потім наносять на нього зображення. Такий папір «хрумтить», проте з нього осипаються мікрочастинки білил.

Начальник відділу готівкового обігу і касових операцій управління НБУ в Херсонській області Дмитро Мостепан каже: після зміни дизайну гривневих банкнот кількість їх підробок на Херсонщині майже не зросла і залишається дуже незначною. Як і раніше, трапляються підроблені кустарями-умільцями двогривневі купюри і п'ятірки. Хоча деякі зміни все ж є: протягом останніх двох років удвічі зменшилася кількість вилучених у регіоні з обігу фальшивих 20-гривневих

купюр і настільки ж зросла кількість 50-гривневих. Мабуть, так розповсюджувачі підробок по-своєму намагаються вберегтися від інфляції.

Секрети експерта

Через управління на Херсонщині Нацбанк України щедро поширює кольорові плакати із описом основних примет справжніх гривневих купюр. Вони є в кожному відділенні будь-якого комерційного банку, але

рядові споживачі та навіть продавці, котрі ці плакати не оминають увагою, все одно часом попадають на гачок фальшивомонетників, приймаючи підробки під час розміну грошей тощо. Звичайно, йдучи на ринок чи у магазин, навряд хто-небудь бере з собою прилад для перевірки банкнот. Однак провідний експерт Наталія Мальт готова поділитися власним досвідом і підказати, як з цим визна-

читися без надмірних витрат часу: «Водяний знак на купюрі імітувати навчилися, але ще ніхто не спромігся імітувати білий «ореол» навколо нього. До того ж напис «Національний банк України» у верхній частині купюри має бути рельєфним: опуклим з її зовнішньої частини, і вдавненим з протилежного боку. Проконтролювати наявність цих двох примет можна дуже швидко і на вулиці, тому я часто користуюся цим способом, вирушаючи на ринок за покупками».

Утім, остання захисна примета, про яку розповіла експерт, також потримана недовго. Нині в продажу з'явилися принтери, які можуть регулювати тиск на папір і робити зображення рельєфним. Поки що вони досить дорогі і не поширені фальшивомонетникам-«індивідуалам». Та щойно така апаратура набуде ширшого розповсюдження, її одразу використають і злочинці. Адже сьогодні виготовленням фальшивих купюр часто-густо «підробляють» студенти технічних вузів. А вони пильно стежать за новачками на ринку електроніки, і з прийняттям їх на озброєння не зволікають.

Долар, але не той

Херсон — місто моряків, і тисячі його мешканців заробляють гроші, наймаючись на іноземні судна. Тому в тіньовому обігу тут використовують чимало іноземної валюти, яку теж залюбки підробляють. Та окрім підробок, дрібні аферисти використовують ще один цікавий трюк: розраховуючись із таксистами чи за якусь покупку на тому ж ринку, дають не долари США, а валюту з такою ж назвою, емітовану в зовсім іншій державі. Називається вона так само, і необізнана людина може її прийняти. І лише потім дізнатися, що канадський чи австралійський долар дешевший за американський. А філіппінський взагалі коштує трохи більше, ніж той папір, на якому він надрукований. Отже, не кожен долар, хай навіть і справжній, дорожчий від рідної натуральної гривні. Тому в разі сумніву необізнаній людині навряд варто видавати перевагу валюті, щоб не пошитися у дурні.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.
На знімку: провідний експерт управління НБУ Херсонщини Наталія Мальт за роботою.

Фото автора.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...підприємці згортають власну справу

У Кам'янці-Подільському значно скоротилася кількість фізичних осіб — підприємців. Якщо 2011 року свою підприємницьку діяльність скасували 800 осіб, то 2012-го вже 1314. До того ж зареєструвалося нових бізнесменів у кілька разів менше, ніж виявилось тих, хто згорнув власну справу. Фонд підтримки малого підприємництва припинив свою діяльність через неефективність цієї форми сприяння розвитку місцевого бізнесу. Однак директор департаменту економіки та розвитку інфраструктури міста в Кам'янець-Подільській міськраді Майя Гурська запевняє, що ситуація не слід вважати патологією. «Справді, відбулося зменшення кількості підприємців — фізичних осіб, але водночас збільшилася кількість зареєстрованих підприємців — юридичних осіб, адже за новим Податковим кодексом вигідніше відкривати підприємства», — зауважила пані Гурська. На її думку, істотною підтримку малому бізнесу наразі надає центр зайнятості, який може виділити 660 тисяч гривень на рік на допомогу безробітним для відкриття власної справи. Однак істотною проблемою залишається процедура отримання підприємцями оплати за надані бюджетним організаціям послуги: ці платіжні документи надто довго затримуються в казначействі, зазначає депутат міськради Вадим Мендограло.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

...профспілкового лідера не пускають на завод

Голову первинної профспілкової організації Свердловського машинобудівного заводу Олександра Петручика рішенням власника не пускають на територію підприємства. Таке «покарання» він отримав за те, що зажадав від керівника дотримуватися трудового законодавства й виконувати умови колективного договору щодо своєчасної виплати заробітної плати й забезпечення охорони праці. Крім заборони на відвідування заводу, власник, він і директор підприємства, пообіцяв виселити профком із займаного кабінету, розмістивши в ньому виробничу службу. Профспілковий лідер вирішив провести збори трудового колективу, на яких збиралися розглянути й затвердити подальші дії для погашення двомісячної заборгованості з заробітної плати заводчанам. Збори могли ухвалити рішення про оголошення акції протесту. Але вони не відбулися. Керівництво попередило людей: тих, хто покине своєї робочої місця й збереться у групи, буде звільнено. На сьогоднішній день працівники Свердловського машинобудівного заводу мали зарплату за квітень і травень, а тим, хто звільнився, не виплатили навіть лютьневий зарплаток. А між іншим, за даними профспілкового лідера, кошти на це є. Олександр Петручик звернувся до прокуратури Свердловської області з заявою про незаконні дії директора заводу.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

...до Тернополя на виставку приїхало 300 ірисів

Всього у колекції тернопільського селекціонера Ігоря Хороша — більше тисячі сортів цієї благородної квітки. Крім того, він зареєстрував майже 120 виведених особисто сортів. Кожного року Ігор Хорош радує земляків новими чудовими квітами, які присвячує відомим людям: співакам, літераторам, художникам, артистам... Серед щорічних новинок — ірис, виведений на честь всесвітньвідомого митця Івана Марчука та тернопільської художниці Наталі Бесараб. Кілька нових сортів тернопільський селекціонер відправив на престижну виставку ірисів до Сполучених Штатів Америки. Вони відповідають усім світовим стандартам. Якщо квіти Ігоря Хороша отримують визнання, то він зможе претендувати на нагороди американської спілки ірисівників. Відвідувачі виставки у Тернополі можуть не лише помилуватися розмаїттям чудових квітів, а й придбати кореневища рослин, отримати від селекціонера поради, як їх вирощувати. Одна з них — не дати квітам зацвісти наступного року після висаджування. Пуп'янки треба видаляти. Через рік іриси порадують господарів розкішними квітами, які зберегли всі властивості сорту.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Нас зробить нормальними не страх, а відповідальність кожного перед усіма

Останнім часом у правоохоронній системі сталося чимало змін, насамперед законодавчих. Та неважко помітити, що загальні настрої в оцінці роботи правоохоронних органів та судів мало змінилися, довіра до них залишається невисокою. Дуже часто мало не єдиною можливістю, а головне — поштовхом до вирішення проблемної ситуації, стає заява до прокуратури. Чи готова вона взяти на себе відповідальність бути тією інстанцією, що реально забезпечує додержання законності. І головне — діє при цьому об'єктивно, неупереджено і справедливо. Чи робота прокуратури так само потребує змін? Про це наша розмова із прокурором Хмельницької області Сергієм Соляром (на знімку).

Час відкритості

— Сергію Петровичу, у кожному випуску новин майже на всіх телеканалах є кілька інформацій кримінального характеру. Інколи виникає враження, що ми перенеслися в часи дев'яностих років, коли в суспільстві панував кримінал. Невже зробили крок назад?

— Не погоджуюся. Ми справді отримуємо багато інформації зі всіх сфер життя, у тому числі й кримінального характеру. Але зовсім не через те, що злочинів побільшало. Це — критерій демократичного суспільства, коли робота правової системи стала відкритою і доступною для всіх. Можна звернутися до статистики, і тоді побачимо, що і динаміка правопорушень, і їхній характер істотно змінилися за ці десятиліття в позитивний бік.

Якщо повернутися до минулого, то найпоказовішими на той час були замовні вбивства, розбірки між кримінальними групами, вимагання, розбої. Позбутися таких злочинів раз і назавжди нам навряд вдалося, а от те, що їх скоюють значно менше — це вже факт. Наприклад, у Хмельницькій області лише за минулий рік кількість тяжких та особливо тяжких злочинів зменшилася на двадцять відсотків, на чверть — розбоїв і грабів. Цього року вдвічі зменшилася кількість особливо тяжких кримінальних правопорушень, умисних тяжких тілесних ушкоджень, убивств. Майже вп'ятеро — кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми або за їх участю. Але ще не дає спокою статистика крадіжок і пограбувань.

Натомість помітно зростає кількість економічних злочинів, правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків, створенням фіктивних підприємств та конвертаційних центрів. Вони, як правило, відбуваються латентно, не привертають особливої уваги, і навіть після їх розкриття немає великого резонансу в суспільстві, а між тим, вони не менш небезпечні, ніж, скажімо, насильство і вбивство. Бо позначаються на таких важливих аспектах, як наповнення і формування бюджетів, від чого залежить життя і добробут кожного з нас.

— Та, говорячи про економічні злочини, ми навряд торкаємося якихось незвіданих тем. Навпаки, вражає небувала масштабність деяких оборудок, коли державні втрати сягають мільярдів. Але при цьому ми не чуємо імен не те що покараних, а й навіть звинувачених у таких злочинах. Чому?

— Не даватиму загальнодержавних оцінок, а скажу лише коротко про роботу прокуратури в області, передусім, щодо

пріоритетних напрямів. Цьогоріч було внесено півсотні документів реагування, за якими відшкодовано більше 4,5 мільйона гривень, у тому числі 2,6 мільйона — за боргованої зарплати. У сфері економічних відносин після втручання прокуратури відшкодовано понад 8 мільйонів гривень, а до бюджету — майже 3 мільйони. Попереджено незаконне надання понад 4 тисяч гектарів земель державної і комунальної форми власності загальною вартістю 85 мільйонів гривень. Хіба це не дієва робота?

Про прередумови

Мабуть, не слід забувати, що і прокуратура, і інші правоохоронні органи борються з протиправними явищами, а прередумови для них виникають набагато раніше. І не лише законодавство це визначає.

Думаю, питання ще й у тому, як суспільство ставить до тих чи інших правопорушень. Чи справді готове воно раз і назавжди покінчити з ними, чому ставиться до-сить лояльно.

Ось, скажімо, теми, які завжди були активно обговорюваними, — хабарництво і корупція. На Хмельниччині протидія їм значно посилилася. До суду спрямовано три десятки протоколів про адміністративні корупційні правопорушення. За результатами їх розгляду до адмінвідповідальності притягнуто 25 посадовців. Серед покараних — службовці органів влади, самоврядування, правоохоронці, депутати різних рівнів. Найбільше корупціонерів — у сферах земельних відносин, використання бюджетних коштів, розпорядження державним та комунальним майном.

За виявленням кожного із них, а головне — доведенням вини у суді, справді кропітка праця правоохоронців. І кожне покарання такого корупціонера місцевого значення — це вже відчутна перемога для людей, котрі живуть у невеличкому містечку чи селищі і залежать одне від одного. Але люди запитують: «Корупціонерів все одно не поменшало. Чому?»

Шукаючи відповідь на це запитання, не тільки прокурорам, а й усім нам разом є над чим подумати. Законодавство це дозволяє? Навпаки, воно передбачило чітку відповідальність за такі порушення. Міліція, прокуратура погано працюють? Не хочу вихвалити своїх підлеглих, але повірте, до їх роботи вимоги доволі жорсткі. Понад те, мені доводилося бувати за кордоном, знайомитися з

роботою тамтешніх правоохоронних органів. Повірте, наша законодавча база зовсім не гірша від закордонної. Та й вітчизняних виконавців не назвеш меншими професіоналами. Тож причина, очевидно, дещо в іншій площині. На мою думку, більше у площині моралі, ніж у статті закону, а саме — в потребі перебудови правової свідомості людей. Якби суспільство справді не хотіло миритися з такими явищами, воно б диктувало інші норми поведінки тим, хто до них причетний. Можливо, нам просто потрібен час, щоб прийти до цього, коли не стільки страх перед покаранням, скільки відпові-

снів, мало не половина з них — з контрольних органів. Візьму лише один Шепетівський район. Там за різні порушення до відповідальності притягнуто 67 посадовців, і третина — представники органів контролю. Знає, поки що рівень їх відповідальності перед суспільством не такий, на який усі ми можемо покладатися, тому говоримо про те, що прокуратура дублює їхні функції, також недоречно.

— Але прокурори — це теж, можна сказати, чиновники. І чи не виходить, що втрачаючи частину функцій, вони бояться втратити і частину влади, тому й не прагнуть до змін.

дальність кожного перед усіма визначатиме норми нашого життя.

Наміри і реалії

— Це загальні філософські поняття. А жити доводиться у конкретних і дуже прозаїчних обставинах.

— Завжди треба думати хоча б на крок уперед, коли беремося щось змінювати і вдосконалювати. Скажу, наприклад, що нині не так у професійному середовищі, як серед політиків, знову точиться чимало розмов про необхідність змінити теперішній закон, який визначає діяльність прокуратури.

Наміри, як завжди, напевно непогані — лібералізувати цю інституцію, зробити її демократичнішою. Адже в Європі вважають, що прокуратура не має правозахисної функції, тобто нагледу за додержанням і застосуванням законів. Мовляв, для цього є чимало інших структур — контрольних, які й покликані контролювати виконання вимог. Але чи на часі такі зміни там, де не вистачає саме жорсткого дотримання законодавства, особливо, коли йдеться про захист конституційних прав громадян.

Звичайно, в ідеалі було б добре, якби кожен контролер, інспектор, ревізор чи будь-хто інший чітко стежив за стовідсотковим дотриманням закону в тому чи іншому секторі. Але щоразу прокуратура виявляє порушення в діяльності органів влади і контролю. Лише з початку року в області за документами прокурорського реагування до відповідальності притягнуто більше дев'ятисот посадових

осіб, мало не половина з них — з контрольних органів. Візьму лише один Шепетівський район. Там за різні порушення до відповідальності притягнуто 67 посадовців, і третина — представники органів контролю. Знає, поки що рівень їх відповідальності перед суспільством не такий, на який усі ми можемо покладатися, тому говоримо про те, що прокуратура дублює їхні функції, також недоречно.

Сьогодні багатьом радять звертатися по розв'язання майже усіх проблем до суду. З великою повагою ставлюся до судової гілки влади та професіоналів, які там працюють. Але всі ми знаємо, що процедура захисту в суді потребує певної затрати часу, через що нерідко втрачається можливість поновити порушені права.

Проте дуже часто саме до прокуратури ідуть люди як до останньої правозахисної інстанції, яка може невідкладно законними важелями поновити порушені права громадян, причому безплатно.

Вважаю, що це важливо для соціально незахищених категорій. І при цьому кожен громадянин має альтернативу обирати доступніший йому механізм захисту прав.

З прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу частина функцій прокуратури зазнала змін. Чи мало це істотний вплив?

Звичайно. Передусім, закріплено гарантії конституційних прав громадянина, який має конфлікт із законом. Прокурорський нагляд набув нової форми — процесуального керівництва, яке надає прокурору широке коло повноважень для контролю за роботою слідчого і досудового розслідування в цілому.

Звичайно, важко подолати внутрішній конфлікт, який живе у більшості з нас: ми хочемо мати нові життєві стандарти, але при цьому не можемо відмовитися від принципів півстолітньої давнини. Це ж стосується й нового КПК, який, без сумніву, можна наз-

вати революційним. Адже суть не так у зміні його статей, як у тому, що він має зовсім інший правовий дух та філософію.

Високі матерії

— Та чи готові прокурори на місцях відповідати цим високим стандартам? Ім щодня доводиться думати не про тонкі матерії, а про тяжку рутинну роботу.

— Це очевидні речі: якщо ми хочемо більше порядку — то й працювати потрібно більше. Чому до прокуратури нині люди звертаються як до рятувального органу? Знає, роль прокурора у розв'язанні проблем колюча. Хочемо об'єктивного та повного розслідування? Отже, слідчий, прокурор мають ретельніше працювати над збиранням доказів. Хочемо реальної статистики злочинності? Необхідно вносити в реєстр усі заяви, і приховати нікому нічого не вдалося. Прагнемо раз і назавжди побороти каткування як ганебний метод розслідування? Мусимо сформулювати високоморальний слідчий апарат... І так далі. Усе це реалії нашої роботи. І їх важко не помітити.

Прокуратура, як і вся правоохоронна система, не є чимось окремим від суспільства, а працює як єдиний організм. Кожен має поставити найвищу планку насамперед для себе, якщо хочемо загального високого результату.

— Це ж ідеальна правова держава...

— А хіба ніхто з нас не хотів би в такій жити?

Розмовляла
Ірина КОЗАК.
Хмельницький.
Фото автора.

Кожен має поставити найвищу планку насамперед для себе

Виноградарство ще можна відродити

Якщо за справу візьметься і держава

КОМПЕТЕНТНО

Одну з найважливіших галузей агропромислового комплексу країни — виноградарство — можна відродити і, як в недалекому минулому, знову зробити економічно високоефективною. Нинішні проблеми потребують розв'язання і на державному, і на місцевому рівні.

Без стратегії не буде розвитку

Розвиток і функціонування галузі виноградарства кожної виноградарської країни базується на відповідній концепції і програмі. Такі концепцію і програму розвитку виноградарства до 2025 року було ініційовано та розроблено за активної участі інституту і прийнято в Україні 2008 року Мінагропродом і НААН України. На жаль, треба констатувати, що реалізація програми здійснюється аж ніяк не в повному обсязі. Для її реалізації потрібна конкретна інформація про реальний стан насаджень винограду в господарствах усіх форм власності, про сортовий склад насаджень, про стан ґрунтів, застосованої технології вирощування тощо. Для ухвалення будь-яких рішень, а особливо таких, які розраховані на функціонування впродовж багатьох років, потрібен зважений підхід, що базується саме на всебічній і достовірній інформації.

Сьогодні в Україні сучасна, повна і доступна інформація про ґрунти виноградарства, сортовий склад, продуктивність насаджень, напрями використання врожаю відсутня. Останній перепис виноградарників був ще в 1998 році.

Навіть про стан і сортовий склад виноградарства, які посажені за рахунок коштів 1% (останніми роками вже 1,5%) збору, відомості відсутні.

У такій ситуації передусім необхідно законодавчо визначити виділення площ під виноградники на основі ретельних ампелоекологічних досліджень, здійснити перегляд сорторайонування і спеціалізацію районів виноградарства, розробити і запровадити паспорт виноградника, прийняти і ввести доповнення до нормативних актів відносно закріплення площ під використання у виноградарстві, про декларування врожаю і напрями його використання власниками виноградників усіх форм господарювання тощо. Іншими словами — назріла гостра потреба складання і введення кадастру виноградників.

Кадастр як дієвий інструмент контролю

Кадастр виноградників передбачає якісний і кількісний облік виноградни-

ків, містить базу даних про їх стан і екологічні умови виноградарства. Розробка і ведення кадастру виноградарників є вкрай важливою складовою рішення низки проблем, які постають перед державою. Річ у тім, що виробництво вин вищих категорій якості та закріплення географічних найменувань за винами України потребують великомасштабного ампелоекологічного районування території і негайного складання кадастру виноградарників. І ще одне: незабаром в Україні функціонуватиме вільний ринок землі. **Якщо на базі кадастру не визначити для вирощування винограду ділянки, а законодавчо і нормативними актами не закріпити ці ділянки для цільового використання у виноградарстві, то держава може втратити всю галузь або значну її частину.**

Можна стверджувати, що нині в Україні немає кадастру виноградників з ідентифікацією кожної земельної ділянки і визначенням її геодезичних координат. Розроблений в 2009 році Державним технологічним центром охорони родючості ґрунтів та інститутом «УкрГіпросад» проект кадастру виноградників містить матеріали звичайного, не дуже ретельно виконаного перепису виноградників, без планово-картографічного матеріалу з ідентифікацією виноградників. Саме планово-картографічний матеріал з ідентифікацією виноградних насаджень і характеристикою екологічних умов виноградарства має бути обов'язковою складовою кадастру виноградників.

Вчені нашого інституту розробили методичні основи складання кадастру виноградних насаджень, який відповідатиме сучасному світовому рівню.

У 2012 році співробітники інституту успішно почали роботи зі складання сучасного кадастру виноградників з урахуванням екологічних умов. Ці дослідження були виконані в чотирьох районах Одеської області на загальній площі близько 11,7 тис. га. Після закінчення робіт для усіх ділянок складатимуться паспорти виноградників з повним переліком показників екологічних умов, характеристики виноградників, кількості та якості отримуваної з них продукції. Уся ця інформація відображатиметься в електронній базі даних кадастру виноградників і у будь-який момент буде доступна для перегляду і обробки, за прикладом виногра-

дарських країн об'єднаної Європи.

З введенням в дію кадастру виноградників нерозривно пов'язано проектування і закладка нових виноградних насаджень. На сучасному етапі необхідно надати спеціалізованим науковим установам НААН України право проектування і контролю проектно-кошторисної документації із закладки багаторічних насаджень.

Закордонним саджанцям не місце на нашому полі

Реконструкція виноградників і закладка нових насаджень у виноградарських країнах припускає використання тільки сертифікованого садивного матеріалу. **Сертифіковані саджанці — саджанці клонового походження, вільні від вірусної інфекції і контрольовані на зараження збудником бактеріального раку і фітоплазмами — забезпечують стабільну продуктивність і урожай високої якості. Про сумнівну якість садивного матеріалу, що імпортується, вже згадувалося на сторінках друкованих видань не раз. Використовувати слід тільки садивний матеріал вітчизняного виробництва.** Єдиною структурою в Україні, яка може забезпечити вітчизняне розсадництво вихідним клоновим матеріалом і здійснювати науковий супровід усіх технологічних етапів виробництва сертифікованого садивного матеріалу, є Центр клонової селекції Національного наукового центру «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова». За останні роки тут виділено і вивчено 98 клонів 45 сортів винограду. Зусиллями Центру в провідних виноградних розсадниках України закладено базові маточники шеп і підшеп загальною площею близько 100 га, розпочато вирощування вітчизняних сертифікованих саджанців. Але **маточних насаджень недостатньо для забезпечення держави у необхідній кількості сертифікованим садивним матеріалом.**

Розвиток вітчизняного виноградного розсадництва стримується через відсутність державної підтримки розсадників і неадекватне нормативно-правове забезпечення. **Доцільно переглянути порядок розподілу коштів півтора відсоткового збору з урахуванням ефективності цільового їх використання і спрямувати частину з них на відновлення матеріально-технічної бази виноградних розсадників. Істотну підтримку розсадництву дав би нормативний акт Міністерства аграрної політики і продовольства України про заборону використання засобів держави на придбання імпортного садивного матеріалу винограду і закладку виноградників з використанням такого матеріалу.**

Отже, за рахунок коштів півтора відсоткового збору вже в 2013 році можна буде відновити матеріально-технічну базу сертифікованого виноградного розсадництва України шляхом першочергового виділення коштів (34,4 млн. грн.) базовим розсадникам, які входять у систему виробництва сертифікованого садивного матеріалу винограду, і реконструювати комплекс з виробництва категорії садивного матеріалу винограду «вихідний» в ННЦ «ІВіВ імені В. Є. Таїрова» (33,8 млн. грн.) для збільшення обсягів закладки базових маточників в розсадниках.

Свого на столі з'являється дедалі менше

Столовий виноград застосовує окремої розмови. Нині в нашій країні для споживання у свіжому вигляді винограду вирощується в 10—12 разів менше від рекомендованої річної фізіологічної норми. Зрозуміло, що скорочення власного виробництва столового винограду призвело до зростання імпорту, за рахунок якого нині формуються близько 65% обсягу пропозицій. За даними Держстату,

імпорт столового винограду збільшився з 7,4 тис. т у 2000 році майже до 55 тис. т останніми роками, або в сім разів, і ця тенденція зберігається.

І це в той час, коли Україна має реальні можливості не лише повністю задовольнити власні потреби в столовому винограді, а й експортувати його на міжнародний ринок.

Для забезпечення населення свіжим виноградом селекціонери ННЦ «ІВіВ імені В. Є. Таїрова» створили більш адаптовані до умов культивування, більш холодо- і морозостійкі сорти столового винограду: в державному Реєстрі таких сортів 19 та 2 універсальні. Нові столові сорти винограду селекції інституту здатні витримувати морози до -24°C без значних ушкоджень. **Різноманітність столового сортименту та використання нових сортів дають змогу створити конвеєр виробництва та споживання столового винограду в свіжому вигляді впродовж п'яти-восьми місяців.** Це високоєфективна галузь виноградарства — розрахунки дають від 200 до 300% рентабельності, особливо при вирощуванні великоягідних стійких сортів раннього або пізнього терміну досягання.

В останні роки через проблеми з ліцензіями на виробництво і реалізацію вин частина дрібних і середніх виробників винограду переорієнтовувалися на вирощування столових сортів. Ця робота проводиться стихійно, без урахування відповідних екологічних умов, наявного сортименту, шляхом перешеплення винограду технічних сортів. А це означає, що через певний час виникнуть нові проблеми не лише зі збутом продукції, а і з агротехнічним станом насаджень. Столове виноградарство, по суті, є самостійним підрозділом галузі, зі своїми специфічними цілями, завданнями, засобами виробництва тощо. Інститутом Таїрова нині проводиться коригування базових показників галузі, як в масштабах України (в ході роботи вчених і фахівців

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА

Учені-виноградари України бачать свою роль у розробці інноваційних технологій і стратегії розвитку галузі, а також вдосконалення законодавчої та нормативної бази виноградарства. Ще одним напрямком їх діяльності є безпосередній науковий пошук, тобто проведення фундаментальних наукових досліджень, які стануть основою технологій завтрашнього дня.

інституту над Національною програмою «Плоди і овочі України 2020»), так і у рамках окремих областей. Наприклад, для Одеської області в 2012 році інститутом розроблено регіональну програму розвитку виноградарства, спільно з Департаментом агропромислового розвитку Одеської ОДА і вже її прийнято сесією Одеської обласної ради. **Вирощування екологічно чистого столового винограду дає можливість отримати конкурентоспроможну продукцію в умовах міжнародного ринку.**

Аркадія.

Життєдайне зрощення

Важливою складовою збільшення ефективності виноградарства є інноваційні технології, впровадження яких у виробництво є первинним завданням вчених. Однією з найважливіших технологій для виноградарства півдня України є зрошування виноградників. Водоспоживання плодonoсних насаджень винограду в багатьох регіонах виноградарства забезпечується природними опадами на 45—53%. В інституті розроблено відповідні технології для підтримки оптимального режиму вологості ґрунту при економічному витраті води. Реально отримані результати переконливо свідчать про високу економічну ефективність технологій вирощування винограду при зрошуванні й зазначені витрати окупляться за декілька років.

Розглядаючи це питання через призму капітальних вкладень, слід зазначити, що якщо нині вартість закладки 1 га виноградних насаджень коливається від 150 до 200 тис. грн., залежно від вартості садивного матеріалу (140 тис./га за нормативами Мінагропроду), то додаткові витрати по краплинному зрошуванню становлять до 20 тис. грн. на 1 га (17,7 тис./га — за нормативами Мінагропроду), тобто приблизно 10%. Безумовно окупність витрат на краплинне зрошування за 5 — 6 років робить його вигідною стратегією розвитку виноградарства України.

І тут кадри вирішують усе

Говорячи про перспективи розвитку галузі, необхідно відзначити шляхи

розв'язання проблеми кадрового потенціалу, як в плані забезпечення наукових досліджень, так і в плані забезпечення виробництва. Для цього інститутом Таїрова створено і активно працюють 16 спільних кафедр з провідними вищими навчальними закладами Одеси, випускники яких прийдуть завтра на зміну науковим кадрам. Зважаючи на той факт, що в Україні практично втрачена система підготовки кадрів виноградарів середньої ланки (майстри-виноградари, агрономи-розсадниководи

тощо) через сільськогосподарські школи, училища і технікуми, пропонується організувати на базі Центру з підготовки і кадрового забезпечення галузі ННЦ «ІВіВ імені В. Є. Таїрова» школу підвищення кваліфікації фахівців середньої ланки, фермерів і виноробів-аматорів.

Ми визначили тільки деякі, на наш погляд, найважливіші проблеми, які гальмують розвиток виноградарства. Вони не нові й не раз порушувалися в позиціях інституту владним структурам, на нарадах або в рекомендаціях фахівців.

Не слід вишукувати якісь нові шляхи розв'язання цих проблем, такі рішення в тій або іншій формі вже давно функціонують на міжнародному ринку винограду і вина, введені й реалізовані в нормативну і законодавчу базу країн з розвиненим виноградарством.

Україна нині має всі передумови до того, щоб стати відомою виноградо-виноробною країною не лише Європи, а й світу: унікальні ампелоекологічні умови, свій вітчизняний сортимент, висококваліфіковані вчені й фахівці галузі, збереглася науково-технічна база, ще не втрачені місцеві традиції. Треба тільки бажання відродити галузь, невідкладні консолідовані з виробником винограду і вина рішення уряду, дієва допомога і контроль виконання.

В'ячеслав ВЛАСОВ, директор Національного наукового центру «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова», член-кореспондент НААН України, керівник НТП «Виноградарство» НААН України.

Фото надано ННЦ «ІВіВ імені В. Є. Таїрова». (Стаття друкується зі скороченнями).

Комета.

Досвід військових лікарів розумно використовувати в системі надання екстреної допомоги

Аналізуючи стан вітчизняної медицини, дедалі частіше виникає запитання: а чи варто все докорінно змінювати в цій системі? Під час медреформи розвивається первинна ланка надання медичної допомоги. Роль вузькопрофільних фахівців у цьому процесі вторинна. Їх скорочують, перепрофілюють. А відновлювати потім такий кадровий потенціал набагато складніше, ніж втрачати. Професіоналів треба берегти. У цьому переконаний Рафік Камалов, начальник Центральної стоматологічної поліклініки МО України, заслужений лікар України (на знімку).

Він прийшов у цей медзаклад 1989 року після служби в Афганістані. Військовий лікар зрозумів — управління треба міняти. Тільки на бюджет розраховувати неправильно. Уже тоді тут стали скорочувати бюджетну складову й переходити на самооплатність. Такий механізм господарювання давав змогу, залишаючись у бюджетній сфері, розвиватися медзакладу. І сьогодні в поліклініці триває процес реорганізації.

— Стоматологія — це виробництво. У багатьох країнах ця галузь вважається не зовсім медичною. Наприклад, зубні техніки в Німеччині — технічна спеціальність. Ми їх теж виводимо з бюджетного сегмента, — пояснює співрозмовник.

Реалії змушують професійного менеджера Камалова організовувати виробництво по-новому. Головне, щоб воно працювало ефективно й без збоїв, на благо пацієнта. Виправдовуючись за помилки, допущені під час реформи, у МОЗ нарікають на нестачу кваліфікованих керів-

ників у системі охорони здоров'я. І тут цивільній медицині є чого почитатися у військовій.

У стоматполіклініці Міноборони зберегли обсяг безплатної допомоги. І розширюють його. Головний стоматолог МО України переконаний: завдання платних послуг — заробити гроші для надання безплатної допомоги ветеранам.

Тут уже понад 20 років впроваджують метод дентальної імплантації в щелепно-лицьовій хірургії. Це дає змогу на беззубій нижній щелепі відновити коефіцієнт жуваельної ефективності.

Матеріали для проведення таких операцій дуже дорогі. Домовилися з однією із зарубіжних фірм про виділення півтори сотні імплантатів. І ось нещодавно вже вчетверте провели Всеукраїнську благодійну акцію «Якість життя для наших батьків» з безплатного встановлення імплантатів і протезування ветеранів.

— Ці імплантати не вживляються, а адаптуються. Адже формально це неживий

матеріал. Адаптація полягає в тому, що кісткові клітки з усіх боків обплітають імплантат. Потім виготовляється протез і людина може посміхатися й жувати їжу. Ми робили такі операції людям старше 86 років. І все проходило вдало, — каже Рафік Камалов.

Він вважає: не можна сьогодні нехтувати можливостями військової щелепно-лицьової хірургії в умовах надзвичайних ситуацій.

— За статистикою, під час ВОВ було 3—5 відсотків щелепно-лицьових поранень. У мій час в Афганістані — 10—11 відсотків. А тепер в період воєнних дій фіксується 25—30 відсотків таких ушкоджень. Адже змінилась якість і «начинка» снарядів. Такі травми й поранення нині можна отримати не тільки в «гарячих точках», а й під час катастроф техногенного і природного характеру, — розмірковує фахівець. — Американці, наприклад, передбачаючи ризик техногенних катастроф, ще на початку століття втричі збільшили кількість профільних фахівців, задіяних у ліквідації їх наслідків. А в нас за двадцять років різко зменшилась кількість лікарів щелепно-лицьової хірургії.

Співрозмовник розповів, як після цунамі в Таїланді 90 відсотків загинилих ідентифікували за рентгенівськими знімками щелеп. Через кілька днів у цих фахівців виникли психологічні проблеми. І тоді прийняли рішення, що всі лікарі, незалежно від спеціалізації, зобов'язані пройти відповідну підготовку,

щоб бути готовими в таких надзвичайних ситуаціях проводити впізнання людей...

— Військовий лікар готовий до виконання завдань у надзвичайних умовах. Його цивільний колега не завжди морально і професійно може та й повинен працювати в екстремальних умовах. Треба не чекати, а заздалегідь бути готовими до таких

нізована й керована структура, і неправильно, що вона не використовується в системі надання екстреної медичної допомоги.

— Замість того, щоб просто так скорочувати військово-медичні установи, треба розумно їх задіяти. Це реально й дешевше, ніж створювати структуру заново, з нуля. Є приклади, коли вій-

Фото з архіву Рафіка КАМАЛОВА.

можливих НП. Згадаємо, трагедію у Скрило-ві на авіашоу. Тоді поранених розмішували в усіх можливих медзалах. Але не повезли в госпіталі армії, СБУ або міліції, які готові були їх прийняти, -згадує Рафік Камалов.

На його думку, необхідно задіяти військових медиків у системі медицини катастроф. Мовляв, є орга-

нїзована й керована структура, і неправильно, що вона не використовується в системі надання екстреної медичної допомоги. Замість того, щоб просто так скорочувати військово-медичні установи, треба розумно їх задіяти. Це реально й дешевше, ніж створювати структуру заново, з нуля. Є приклади, коли вій-

За зараження дитини ВІЛ виплатять півмільйона гривень

Безпрецедентне рішення ухвалив Апеляційний суд Дніпропетровської області, згідно з яким з однієї з лікарень міста буде стягнуто півмільйона гривень на користь батьків дівчинки, яку в 1997 році медики інфікували ВІЛ.

У 1997-му у зв'язку з ускладненнями післяпологового періоду мати разом із дитиною перебувала в дитячій міській лікарні №3 імені професора Руднева у Дніпропетровську. І там маля інфікували. Але довідалися про це батьки лише рік по тому, коли зробили тестування на ВІЛ-інфекцію. А через те, що в них самих такої хвороби не виявили, то було зроблено логічний висновок: дитину могли заразити тільки в медзакладі. У 1999 році прокуратура Дніпропетровська порушила кримінальну справу за ст. 131 КК України (неналежне виконання персоналом своїх обов'язків, що спричинило зараження ВІЛ).

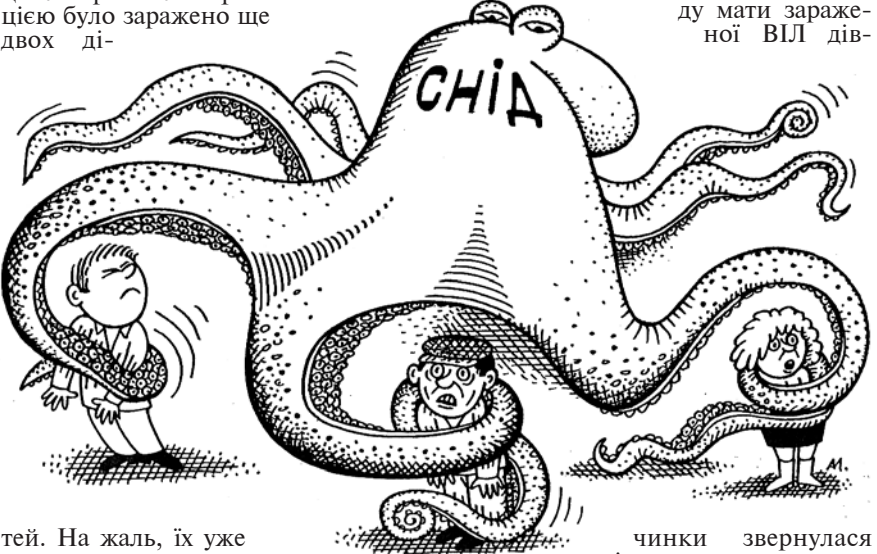
Нині потерпілій уже 16 років, вона закінчує школу. Дівчині постійно доводиться приймати ліки, в яких ве-

личесний список протипоказань.

Стало відомо, що в цій лікарні ВІЛ-інфекцією було заражено ще двох ді-

єю, — розповів адвокат батьків дівчинки Олег Несінов. — Управління охорони здоров'я провело службове розслідування, яке підтвердило, що саме в період перебування дитини в цій лікарні відбулося зараження».

Як стало відомо під час розслідування, у відділенні в той період перебувало маля, що чинки звернулася тільки чотири роки тому, зажадавши компенсувати моральний збиток у розмірі 900 тисяч гривень і матеріальний — у розмірі 100 тисяч гривень.

«У листопаді минулого року Бабушкінський райсуд Дніпропетровська частково задовольнив наші позовні вимоги й присудив на користь позивачки 135 тисяч гривень компенсації морального збитку, — каже Олег Миколайович. — Ми оскаржили це рішення, що зробила й лікарня. Апеляційний суд області 23 травня задовольнив на користь позивачки компенсацію морального збитку в сумі 500 тисяч гривень».

Утім, за наявною інформацією, виплачувати присуджену суму в лікарні не квапляться — готуються подавати касацію. Уважають, що доказів того, що дівчинку заразили ВІЛ-інфекцією саме в них, недостатньо. Зазначають, що в 1997 році в них уже використовували одноразові системи (шприци, крапельниці). І нагадують, що ще після скандалу 1997 року було звільнено все керівництво лікарні, хоча винних так і не було названо.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО. Дніпропетровська область. Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

На модернізацію служби «103» потрібні мільйони

Обласна рада нарешті відшукала 250 тисяч гривень бюджетних асигнувань на реконструкцію колишнього онкодиспансеру на вулиці Белінського в Херсоні під Єдину оперативно-диспетчерську службу, де «сортуватимуть» виклики від пацієнтів на ті, що потребують невідкладної допомоги (протягом години), та на екстрені звернення (прибуття бригади впродовж десяти хвилин у міській та двадцяти у сільській місцевості). Проте на меблі й апаратуру службі треба ще не менш як мільйон. І це не все. У глибинці належить створити додаткові пункти базування медичних бригад для виконання нормативів та придбати зо три десятки спеціалізованих автомобілів, адже із 76 наявних машин половина потребує списання, вичерпавши всі терміни експлуатації. А така модернізація парку коштуватиме десятки мільйонів гривень, які ще треба відшукавати.

Та оскільки пацієнти чекати цього не будуть, лікарі самі виходять зі становища, вишукуючи власні резерви. Наприклад, після приєднання до зони обслуговування станції «Швидкої допомоги» Херсона цілого приміського Білозерського району тут почали створювати тимчасові майданчики відстою на базі сільських амбулаторій чи ФАПів. За інших обставин машина з червоним хрестом з підстанції обласного центру на виклик якщо доїде, то не за двадцять хвилин, а протягом години.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ. Херсонська область.

Нові заклади — під безвідсотковий кредит

Такі умови співпраці запропонували хмельницькій обласній владі представники англійсько-ірландської компанії «Метакон». Іноземні інвестори готові взяти участь у будівництві нових медичних закладів на умовах надання безвідсоткового кредиту на сім років. Попередньо розглянута можливість вкладання грошей у будівництво корпусу дитячої обласної лікарні та сучасного клініко-діагностичного центру. Для лікарні вже виготовлена проектно-кошторисна документація, найближчим часом розпочнуться будівельні роботи.

Ірина КОЗАК. Хмельницька область.

Щеплення робити треба, але вакцини в дефіциті

У Чернівецькій області не вистачає вакцин для проведення планових щеплень. Про це заявила заступник директора департаменту охорони здоров'я Чернівецької ОДА Марія Поліщук, повідомляє УНН.

За її словами, дефіцит вакцин, які повинні завозити за квотою Міністерства охорони здоров'я, спостерігається в області ще з 2010 року.

«За півріччя ми повинні були отримати 50 відсотків вакцин, а прийшло тільки 30. Тобто йдеться про 20 відсотків відставання», — сказала Марія Поліщук.

Чиновиця запевнила: тим, хто не отримав вакцинацію вчасно, її проведуть тільки-но з'являться необхідні медикаменти. Отже, рано чи пізно всі діти області пройдуть необхідну імунізацію.

За даними ВОЗ, 63 відсотки загальної кількості летальних випадків серед дітей пов'язані з інфекційною патологією, якої можна уникнути шляхом проведення вчасної і планової вакцинації. У середньому 350 українських дітей щорічно помирають від інфекцій, які можна профілактично попередити.

В Україні, відповідно до Національного календаря щеплень, обов'язкова вакцинація від 10 інфекційних хвороб: дифтерії, правця, коклюшу, кору, паротиту, поліомієліту, туберкульозу, гепатиту В, краснухи та гемофільної інфекції.

Ведуча рубрики
«Медицина»
Ольга
ВАУЛІНА.

У приміщенні притулку для неповнолітніх дітей Рівненської ОДА демонструють експозицію музею німецької поліції, *передає наш власкор Олександра Юркова*

На Львівщині відзначать 122-гу річницю від дня народження першого голови ОУН Євгена Коновальця, *повідомляє прес-служба Львівської облдержадміністрації*

Як нас заманили до Сибіру

Нині мало хто навіть з істориків згадає, як 1940 року проводилася помпезна акція переселення українських сімей на необжиті простори Приамурського та Алтайського країв. Як заплатилися трударі-хлібороби за свою довірливість. Адже ніхто й гадки не мав, що за солодкими обіцянками влади приховано цинічний намір — знищити тих, хто не помер у тридцять третьому. Очевидцем тих подій був Дмитро Пожар із села Набоків Городищенського району. Тоді йому виповнилося 10 років.

Обіцянки—цяцянки

— Переселення було обґрунтовано пропагандою так, що спокусилися навіть ті, хто жив у достатку, не кажучи вже про бідноту, — розповідає Дмитро Карпович. — Адже переселенням після приїзду на місце обіцяли видати з держскарбниці по тисячі карбованців. Тоді це були величезні кошти, на які можна було прожити більше десяти років і нічогосінько не робити. У колгоспах люди заробляли за трудовень від 10

до 25 копійок, а тут такі гроші! Крім того, кожній сім'ї обіцяли нові чотирикімнатні будинки з різьбленими віконницями, знімки яких друкувалися у газетах «Правда» та «Известия». Ще кожна родина мала отримати одну корову та одну свиню — і все це безплатно! У центральних газетах друкувалися «відгуки» українських селян, які раніше переселилися на Далекий Схід. Мовляв, там заможне життя і жодних тобі податків! На той час

українські селяни були обкладені величезними податками на м'ясо, молоко, яйця, картоплю. Це був ще один мотив для переселення. Була ще й хитрість, що збивала з пантелику. На переселення не брали куркульських сімей як «глитайське плем'я». Мовляв, переселення селян — це державна нагорода. Тож піддалася спокусі райського життя і моя мамограмотна мама. Та й як не повірити, якщо її рідний брат — бухгалтер колгоспу, сім'я якого не знала злиднів, — у списку переселенців стояв першим. У селі говорили, що Петро — грамотна людина, добре живе та хоче пожити ще краще. Тож і набралася переселенців цілий список. Оскільки люди виїжджали назавжди, дозволя-

лося брати все, окрім живності (там же видадуть безплатно!). Ми свою козу віддали старенькій сусідці. Мама зібрала буквально все, що можна було взяти. Прихопила навіть заслінку від печі. Цілий тиждень формувалася ешелон переселенців району імені Петровського (так тоді називався Городищенський район), які виїздили на Далекий Схід. І скільки було радості, коли дорослі отримали паспорти, яке то було свято — громадянин СРСР! Цілий тиждень нас під музику духового оркестру поселяли у вагони. На решті рушили на схід. На нашу сім'ю з чотирьох душ із харчів був лише мішок картоплі та два казани смальцю. Ніхто не знав, куди ми їдемо і скільки це триватиме. Вже через 20—25 днів відчули першу «турботу» держави, коли у більшості закінчилися продукти. Збували деякі пожитки, щоб нагодувати дітей. Їхали переважно вночі, а вдень стояли на запасних коліях. Люди боялися відійти, бо поїзд міг рушити будь-якої миті...

Поневірвання переселенців

Після більш як тридцяти днів їзди, прокинувшись вранці, переселенці побачили, що чотири вагони стоять на забур'янених коліях, а паровоза та решти вагонів немає. На дрезині приїхало якесь начальство, зібрало старших і пояснило, що ми — в Омській області, і тутешні степи нічим не гірші від далекосхідних. На третій день прислали машини. Для поселення наш дядько Петро вибрав найбільше село, найближче до міста. Їхали туди цілий день. У так званому селі не було ні доріг, ні вулиць, ні огорож, ні дерев, ні звичних для українців хат із горішками. Це були одноосібні халупи, вкриті в 3—4 ряди дерном (земля з травою) і з трьома-чотирма вікнами. Будівлі розкидані на пустирі хаотично, всього хат із тридцять. На другий день голова колгоспу зібрав тутешніх жителів і запропонував їм узяти на постій до весни якусь з прибулих сімей. Скоро сибірська зима, а у переселенців — ні палива, ні харчів, ні обіцяної грошової допомоги. Тож мій дядько, який на другий

Дмитро Пожар сьогодні.

день став бухгалтером колгоспу, домігся, щоб усім сім'ям видали по дві вівці. А чим їх годувати? Кажуть: ідіть у степи, заготовляйте корм вівцям, а собі бур'ян, щоб було чим опалювати... Люди, які нас прихистили, спочатку нам співчували, бо самі були виселенцями ще з царських часів. А коли дізналися, що ми переїхали добровільно, уже не співчували, а вимагали плати за житло, за паливо та інше. Дядько пішов більш як за 100 кілометрів у район, щоб домогтися обіцяних благ. Хай уже не хату, то хоч корову. Виявилося, що районна влада нічого не знає про обіцяне державою! Коли дядько показав свою газету «Правда» за травень 1940 року, де декларувалися пільги для переселенців, у їхній місцевій «Правді», датованій тим само днем, про це не було ані слова! У чоловіків забрали паспорти на військовий облік — і не повернули. Напівголодне життя ускладнювала відсутність палива. Невдовзі випав сніг і ми не встигли заготовити достатньо польового бур'яну. І в піч пішли найцінніші для мами дерев'яні речі: верстат та всі допоміжні механізми. Ми рятувалися від холодної смерті...

Утеча

Мати почала думати, як нам покинути це «за-

можне» життя. А нагода була така. Щороку навесні та восени це село виїздило в Омськ на закупівлю всього необхідного. На ці базари їхали сім'ями. Наш дядько виділив один транспорт для поїздки двох вдовиних сімей нібито на базар. За місяць до того жінки позбувалися безцінь найдорожчі речі, щоб набирати грошей на квитки до України. Я ловив ховрахів, шкурки яких приймали по 50 копійок, і майже повністю заробив на свій квиток. Коли приїхали на рідну Городищину (в чім були), до нас ішли й ішли люди. Ніби ми повернулися з того світу. І кожен нам щось приносив — хто ложку, хто миску. Ми обсадили бабусин город, а сусідка повернула нашу козу. Сільський голова допитався: хто дозволив повернутися, казав, що не прийме у колгосп. А через два тижні почалася війна... Отак скінчилася наша мрія про заможне життя. Від інших переселенців з нашого села, яких повезли на Далекий Схід, не було ні слуху ні духу. І навіть похоронки на чоловіків, яких у тих краях забрали на війну, приходили чомусь у Набоків... Володимир ЧОС, краєзнавець. Черкаська область Фото з родинного архіву героїв публікації та Володимира Чоса.

Сім'я переселенців знову вдома. Ліворуч сестра Варвара, мати Любов Василівна і він — Дмитро Пожар. Набоків, 1947 рік.

Хто не шанує дідуся Ролле?

Громадськість Кам'янця-Подільського просить місцеву владу виправити історичну несправедливість та увічнити пам'ять про видатного українсько-польського краєзнавця, історика й письменника Юзефа Ролле, що працював і творив у місті чверть століття.

За фахом Юзеф Антоній-Аполінарій Ролле (на знімку) був лікарем, і неабияким: йому пропонували очолити кафедру психіатрії медичного факультету Варшавського університету. Але доктор Антоній, як його називали в Кам'янці, не зміг залишити край, який любив. Він по кріхах збирав, вивчав і узагальнював минуле цього регіону. Пожертвував медичною кар'єрою, проте залишив по собі чималу спадщину, що є безцінним

джерелом для вивчення історії Поділля. Його свідчення унікальні: Ролле часто опирався на приватні архіви знатних подільських родин, які відкривалися далеко не кожному. Він — автор численних монографій, статей з історії Правобережної України XVI—XIX століть. Найголовніша ж праця — тритомні «Подільські замки на молдавському прикордонні», що побачили світ понад 130 років тому.

Тим часом лаври основоположника дісталися зовсім іншій людині, щоправда, теж цілком заслужено. Батьком історії Поділля завжди називали Юхима Сіцінського, що став засновником першого музею старожитностей краю. Дехто із сучасників жартома називає Ролле «дідом історії Поділля». Сіцінський з великою повагою ставився до попередника, часто цитував його у своїх працях. Чому ж Ролле не пощастило? Через мову! Він, дитина польської родини з французьким корінням, писав польською, вважав себе поляком. А Сіцінський видавав свої розвідки ро-

сійською (тоді Поділля вже було частиною Російської імперії). За роки незалежності України твори Сіцінського активно популяризували, а Ролле знову не пощастило. Українською книг Ролле не перекладали, його твори, широко відомі в Польщі,

українці тільки починають відкривати для себе. Доктор історичних наук Стефанія Баженова видала монографію про життя та діяльність Ролле, а видавництво «Медобори» торік надрукувало його книгу «Іван Богун: козацький полковник». Далі, за словами видавця Мирослава Мошака, буде переклад із польської оповіді про кам'янецького коменданта Яна де Вітте. Планують попрацювати і над зазначеним вище тритомником. Два роки тому минуло 180 років з дня народження Юзефа Ролле. А в місті досі немає де зняти шапку перед його пам'яттю. Немає ані вулиці, яка б носила його ім'я, ані меморіальної дошки. Дім Ролле на Татарській, 4 учілів. Адресу цю знали не тільки пацієнти докто-

ра Антонія, а й тодішня інтелігенція, адже господар у своєму домі постійно збирав однодумців... На прикладі безкорисливого служіння людям, його невтомної праці на ниві охорони здоров'я варто виховувати молоді кадри медпрацівників. До прикладу, він заснував лікарню для бідних, курси бабок-повитух, не відмовляв у допомозі бідним і очолював благодійне товариство. У духовній семінарії викладав для пастирів «Соціальну гігієну». У місті є медучилище, де він працював, але чи знають вихованці закладу про Ролле? Напевне, насамперед про це слід запитати депутатів міськради, серед яких у кожному скликанні є чимало медиків. Віра ШПИЛЬОВА. Фото надане автором.

СУСПІЛЬСТВО

Агентів готуватимуть прямо в магазині

У Тернопільському вищому професійно-технічному училищі імені Михайла Паращука відкрито майстерню-магазин, де готуватимуть контролерів-касирів, касирів банку, агентів з постачання.

— Проаналізувавши місцевий ринок праці, ми дійшли висновку, що найбільший дефіцит кадрів у сфері торгівлі і послуг, — каже директор училища, депутат обласної ради Павло Федик, тому вирішили готувати

фахівців для неї. На перший курс плануємо набрати 60 учнів: 30 — на спеціальність «оператор-касир» і «оператор бан-ку» та 30 — на спеціальність «агент з постачання».

Агентів з постачання досі взагалі ніхто в області не готував. Торговельні фірми запрошували їх з інших областей, адже ніхто з них не бажав навчати людей з вулиці. В училищі переко-нані, що їхні випускни-ки без роботи не зали-

шаться. До речі, основ-ний профіль ВПУ № 4 — підготовка молодших спеціалістів з будівниц-тва та експлуатації буді-вельних споруд, на яких також завжди є попит. Без проблем влаштовую-ться на роботу водії, газоелектрозварюваль-ники. Всього училище готує робітників та мо-лодших спеціалістів з тринадцяти спеціальнос-тей.

Майстерня-магазин відповідає вимогам су-часного торговельного

закладу: є касовий бокс, комп'ютер, тран-спортер, програмне за-безпечення. В облад-нанні майстерні пос-прияв перший заступ-ник голови обласної ради Сергій Тарашев-ський.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

На знімку: стрічку під час відкриття перері-зають Сергій Тарашев-ський і Павло Федик (справа наліво).

Фото автора.

ОГОЛОШЕННЯ

Про зміни в тарифному плані "Особливий life:)"

ТОВ "АСТЕЛІТ", що надає телекомунікаційні послуги під торговою маркою life:), повідомляє про внесення змін до тарифного плану "Особливий life:)"

Починаючи з 26 червня 2013 року, тарифний план "Особливий life:)" переі-меновується на "Все включено".

Починаючи з 26 червня 2013 року для індивідуальних абонентів тарифного плану "Все включено" надається послуга "Travel life:)" для дешевих дзвінків у роумінгу на весь час, поки абоненти користуються тарифним планом "Все включено". Плата за користування послугою не стягується.

Починаючи з 26 червня 2013 року для індивідуальних абонентів тарифного плану "Все включено" стандартний тариф на міжнародні дзвінки становитиме 2,99 грн/хв.

Починаючи з 26 червня 2013 року ціна міграції на тарифний план "Все включено" буде змінена та становитиме 15 грн (з ПДВ та ПФ).

ТОВ "АСТЕЛІТ" наголошує, що інші умови тарифного плану "Все включено" залишаться без змін.

Тарифи наведено у гривнях з урахуванням ПДВ. Додатково утримується збір до Пенсійного фонду в розмірі 7,5% на вартість послуг стільникового ру-хомого зв'язку.

Детальні умови про тарифні плани та послуги можна знайти на сайті www.life.com.ua

Ліцензія НКРЗ АБ №222715 від 17.11.2005 р. ТОВ "АСТЕЛІТ", 03110, м. Ки-їв, вул. Солом'янська, 11, літера "А".

Господарський суд Дніпропетровської області постановою від 03.06.2013 р. по справі №904/3542/13 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру щодо Приватного підприємства "Крастер", м.Дніпропетровськ, вул.Комунарівська,11, кв.196 (код ЄДРПОУ 37150792).

Ліквідатором призначений голова ліквідаційної комісії Куцугуб Анатолій Володимирович (м.Дніпропетровськ, вул. Іжевська, буд. 143).

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) 03.06.13 р. порушено провадження у справі про банкрутство №904/3607/13 (суддя Бондарев Е.М.) відносно товариства з обмеженою відповідальністю "УКРТЕХКОМПЛЕКТ" (49026, м. Дніпропетровськ, вул. Калинова, 61/172, Рахунок №26000010883501 в ПАТ "АБ "РАДАБАНК" МФО 306500, код ЄДРПОУ №32314837) та введена процедура розпорядження майном до 27.12.13 р.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шоголева Максима Ігоровича, свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого №814 від 17.04.13р. (49094, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, буд. 30, кв. 125).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство.

Ухвалою господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) від 15.01.2013р. порушено провадження у справі № 902/79/13-Г про банкрутство Публічного акціонерного товариства "Ладжинський завод силікатної цегли" (24321, Вінницька область, Тростянецький район, м. Ладжин, вул. Промислова, 1, код за ЄДРПОУ - 00294020, р/р 26003072894001 в ПАТ "КБ "НАДРА", м. Київ, Центр МФО 380764). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гонту Оксану Анатоліївну (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 2, оф. 502; Свідоцтво № 4 від 01.02.2013 року).

Адреси для прийняття заяв кредиторів та заяв осіб, які виявили бажання взяти участь у санації боржника:

Розпорядник майна: 21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 2, оф. 502.

ПАТ "Ладжинський завод силікатної цегли": 24321, Вінницька обл., м. Ладжин, вул. Промислова, 1.

На виконання вимог 7 частини статті 69 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" Криворізька універсальна товарна біржа повідомляє про ціну, запропоновану переможцем аукціону з продажу майна підприємства-банкрута ТОВ СП "ЮЖНИЙ" (код 30272848): Лот № 1 ціна 14228,50 грн. Лот № 2: ціна 16240,40 грн.

В тексті оголошення про проведення аукціону з продажу майна банкрута ТзОВ "Будівельна Компанія "Комфортбуд-1" (код ЄДРПОУ 33169993), надрукованому в газеті "Голос України" № 94 (5594) від 23.05.2013 року, слід читати: "Аукціон відбудеться 03 липня 2013 року об 11:00 год. за адресою: м. Львів, вул. Перфешького, буд. 21, каб. 57 (актовий зал).

Детальна інформація про проведення аукціону, фотографічні зображення майна, що продається, тексти договорів, що укладаються на аукціоні, оприлюднена на веб-сайті державного органу з питань банкрутства: www.minjust.gov.ua.

Додаткову інформацію про проведення аукціону можна отримати у організатора аукціону - ТБ "Українська торгова система" за адресою: м. Львів, Перфешького, буд. 21, оф.43. Графік роботи - робочі дні з 10.00 до 18.00, обідня перерва 13.00 до 14.00, вихідні дні - субота, неділя. Контактний тел. (032) 234-02-00, (098)683-43-76, адреса веб-сайту: www.birga.lviv.ua.

Ліквідатор ТОВ "Усвідомлення" проводить спільно з ТОВ "Всеукраїнський аукціонний дім" проводить аукціон з реалізації майна підприємства-банкрута ТОВ "Усвідомлення".

Лот №1: Тягач МА3544008, р.н. AP6589A1, №Y3M54400850002065, 2005 р.в.Поч. вартість 66 961,56 грн.; Лот №2: Тягач МА3544008, р.н. AP6091 A1, №Y3M54400850001901, 2005 р.в. Поч. вартість 66 961,56 грн.; Лот №3: Напівпричіп борт., тент.МА3 975830, р.н. AP6840XX, №Y3M97583060001622, 2006 р.в.Поч. вартість 57 876, 57 грн.; Лот №4: Напівпричіп борт. тент.МА3 975830, р.н. AP 4242XX, №Y3M97583050000949, 2006 р.в.Поч. вартість 46 112,06 грн.; Лот №5: Напівпричіп борт.МА3 975830 р.н. AP6838 XX, №Y3M97583060001679, 2006 р. в.Поч. вартість 57 876, 57 грн.; Лот №6: Напівпричіп борт. тент.МА3 975830 р.н. AP4243 XX, №Y3M97583050000959, 2005 р.в.Поч. вартість 46 112,06 грн.; Лот №7: напівпричіп борт. тент.WIELTONNS34Sp.н. AP0404 XT, №SUDNSISBA77014574, 2007 р.в.Поч. вартість 95 659,38 грн. Суми лотів без ПДВ. Без можливості зниження ціни.

Для реєстрації учасника аукціону слід внести гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової вартості лотуна р/р ТОВ "Всеукраїнський аукціонний дім" (код ЄДРПОУ 37149090) № 26006060518261 у ЗРУ ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК", МФО 313399, за призначенням: гарантійний внесок, 10% за участь в аукціоні 04.07.2013р.; ТОВ "Усвідомлення"; лот № .

Продавець:ТОВ "Усвідомлення", в особі ліквідатора Забродіна О.М.,69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 11, код ЄДР 32372569, в межах справи про банкрутство №21/77/09 Господарського суду Запорізької обл. Організатор аукціону ТОВ "Всеукраїнський аукціонний дім" (код ЄДР 37149090) 49022, м. Дніпропетровськ, вул. Молодогвардійська, 8, оф.22; зв'язок: (061)2207477, (093)7224469, електр. пошта: uktenderhome@ukr.net.

Прийомзаяв на участь в аукціоні буде проводитисьТОВ "Всеукраїнський аукціонний дім"в робочі дні з 09.00 до 16.00 до 27 червня 2013 року включно, за адресою: 69037, м. Запоріжжя, вул. 40 роківРадянської України, буд. 48, (Учасникиякі не пройшлиреєстрацію, до участі в торгах не допускаються).

Продаж майна буде здійснюватися в порядку черговості лотів, починаючи з першого, без обмеження часу.

Заява на участь в аукціоні складається в довільній формі державною мовою і повинна містити такі відомості:найменування, організаційно-правова форма, місцезнаходження, поштова адреса заявника (для юридичної особи);прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані, відомості про місце проживання заявника (для фізичної особи);номер контактного телефону, адреса електронної пошти заявника;номер лоту та найменування майна, яке заявник має намір придбати на аукціоні.Заява на участь в аукціоні повинна містити також відомості про наявність або відсутність заінтересованості заявника стосовно боржника, кредиторів, замовника, організатора аукціону та про характер цієї заінтересованості у разі її наявності.

До заяви на участь в аукціоні повинні додаватися копії таких документів:виписки з ЄДР юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;документа, що підтверджує повноваження особи на здійснення дій від імені заявника; документа про сплату гарантійного внеску.

Аукціон відбудеться за умови, якщо на ньому присутні не менше 2-х учасників. Крок торгів -1% від поч. вартості лоту.Переможцем аукціону визнається учасник, який запропонував найвищу ціну за лот. Гарантійний внесок, сплачений переможцем, зараховується йому до купівельної ціни. За результатами аукціону переможець підписує протокол, що є підставою для укладання договору купівлі-продажу між продавцем майна та переможцем торгів. Переможецьторгів повинен протягомп'ятиднів з дня одержання проекту договору підписатийого та перерахуватикощи за придбанемайном на зазначений у протоколі номер банківськогограхунка. У разі відмови (ухилення) переможця торгів від підписання протоколу, договору купівлі-продажу або сплати вартості лоту, гарантійний внесок йому не повертається. Отримати додаткову інформацію можна за телефонами організатора та/або ліквідатора. Розширений текст повідомлення, фотографії, а також проект договору купівлі-продажу майна, який укладається за результатами аукціону, розміщено на сайті Міністерства юстиції України.

З повною характеристикою майна можна ознайомитись за місцезнаходженням майна: м. Запоріжжя, вул. Феросплавна, 38.

У оголошенні, опублікованому в газеті "Голос України" № 101 (5601) від 01.06.2013, щодо проведення аукціону з продажу майна (активів) ТОВ "Український промисловий банк", правильно слід читати:

Лот № 3. Нежитлове приміщення заг.пл.514,7 кв.м разом з рухомим майном, розташоване на 1-му поверсі та у підвалі 9-поверхов. будинку.

Місцезнаходження: м.Київ, Русанівська набережна, буд.18.

Початкова ціна продажу - 1 588 110,30 грн. (з врахуванням ПДВ).

Сума застави - 158 811,03 грн. (без ПДВ). Реєстраційний внесок - 51,00 грн. (в т.ч.ПДВ).

У зв'язку з втратою печатки НВП ТОВ "СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІ", код ЄДРПОУ 326033684, печатку з відбитком, зазначеним в оголошенні, вважати недійсною.

Приватне акціонерне товариство "Інвестхолдинг" (ід. код 33846041, адреса реєстрації: м. Луганськ, вул. Т. Г. Шевченка, буд. 7) повідомляє про недійсність печаток та штампів у зв'язку із втратою та виготовлен-ням ліквідатором їх дуб-лікатів із зазначенням "дублікат".

Постановою Господарського суду Чернігівської області (Проспект Миру, 20, м. Чернігів. 14000) у справі №927/591/13 від 03 червня 2013 року визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "Стумбрас" (вул. Гребінки, буд. 128, м. Чернігів, 14021, код ЄДРПОУ 32729128).

Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено голову ліквідаційної комісії Бороду Андрія Вікторовича (вул. Гребінки, буд. 128, м. Чернігів, 14021).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Господарський суд Дніпропетровської області постановою від 03.06.2013 р. по справі №904/3545/13 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру щодо Товариства з обмеженою відпові-дальністю "Техмонтажресурс", 49000, м.Дніпропетровськ, Жовтневий рай-он, пров.Добровольців, буд.17,оф.4. (код ЄДРПОУ 36906925).

Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Горбунову Тетяну Миколаївну (м.Дніпропетровськ, вул. Комунарівська, буд. 11, кв.70).

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, б. 157) від 06 червня 2013 року у справі 905/2888/13 звільнено арбітражного керуючого Тищенко Оксану Іванівну від виконання повноважень арбітражного керуючого Товариства з обмеженою відповіальністю Управління будмеханізації "Півдєнь-Азовбуд" (83000, Донецька обл., Володарський р-н, с Македонівка, вул. Гагаріна, б, 40, код ЄДРПОУ 34626698).

Розпорядником майна Товариства з обмеженою відповідальністю Управління будмеханізації "Півдєнь-Азовбуд" (83000, Донецька обл., Володарський р-н, с Македонівка, вул. Гагаріна, б. 40, код ЄДРПОУ 34626698) призначено арбітражного керуючого Патерилова Віталія Вікторовича (поштова адреса: 83050, м. Донецьк, а/с 6915, місце проживання: м. Харків вул. Дерев'янка, б. 17-А, гурт.), ІПН 2673612496, свідоцтво № 606, видане Міністерством юстиції України від 02.04.2013 р.).

Товариство з обмеженою відповідальністю "Автоком" (ЄДРПОУ 32889833; місцезнаходження: 69035 м. Запоріжжя, вул. Рекордна, 37-Б) ліквідується за рішенням учасників, про що 05.06.2013 р. внесені відомості до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців. Голова ліквідаційної комісії - Житник Володимир Петрович (ІПН 2229716659). Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з дати публікації оголошення на адресу підприємства.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) ухвалою від 28.05.2013 р. порушив провадження у справі № 904/3343/13 про банкрутство товариства з обмеженою відповіальністю "Прогрес-Агро" (код ЄДРПОУ 33002235, 52651, Дніпропетровська обл., Васильківський район, с. Хуторо - Чаплине, п/р 26005601260100 Райффайзен банк Аваль, м. Дніпрпетровськ, МФО 305653). Розпорядником майна боржника призначено Максимова Андрія Анатолійовича, свідоцтво № 394 від 26.02.2013р., поштова адреса: 01030, м. Київ, а/с № 85. Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів з моменту офіційного оприлюднення оголошення.

Сьогодні в центральних областях України очікується тепла сонячна погода. На півночі, півдні та заході прогнозують дощі та грози. Вітер південно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі — плюс 14—19 градусів, у Карпатах і Кримських горах — 9—13 тепла. Удень — 24—27 вище нуля, на узбережжі морів — 28—30, у горах — 22—24 градуси тепла. Температура води в Чорному та Азовському морях — плюс 22—25 градусів.

■ **1922.** У Берліні укладено угоду між Німецьким Червоним Хрестом і Центральною комісією допомоги голодуючим при ВУЦВК про надання допомоги голодуючим УРСР з боку Німецького Червоного Хреста. ■ **1931.** Народилася Євгенія Мірошніченко — українська оперна співачка, солістка Київської опери (1957—1997 рр.). ■ **1966.** В Українській РСР відбулися вибори до Верховної Ради СРСР. ■ **1975.** Рада Міністрів УРСР прийняла постанову про створення Державного історико-архітектурного заповідника у Львові. ■ **1995.** В Україні створено Державну комісію з питань цінних паперів і фондового ринку.

СПОРТ

На колишньому
пустирі
господарює м'яч

Спортивний майданчик на місці колишнього пустиря облаштували толокою мешканці села Дитиничі Дубенського району. А ось на придбання матеріалів і спортінвентарю пішли кошти, які громада у вигляді мікрогранту виграла в конкурсі проектів сільських органів самоорганізації населення. Його вітлоє Інститут аналізу державної та регіональної політики за фінансової підтримки програми «Матра КАП» посольства Королівства Нідерланди в Україні.

Ось так у Дитиничах з'явилася місце для занять фізкультурою і спортом, місцева молодь грає тут у футбол, баскетбол, займається легкою атлетикою.

Євген ЦИМБАЛЮК.
Рівненська область.

Про «Кривбас»
і скорочення
ліги

Футбол. Апеляційний комітет з атестування футбольних клубів розглянув апеляційну скаргу ТОВ «Футбольний клуб «Кривбас» м. Кривий Ріг. Про це інформує офіційний сайт Федерації футболу України.

У підсумку Апеляційний комітет відмовив «Кривбасу» у задоволенні апеляції, це рішення остаточно і оскарженню не підлягає. Повідомляється також, що клуб має заборгованість перед ОПФКУ «Прем'єр-ліга» зі сплати третьої частини заявкового внеску на сезон 2012/2013.

Раніше перший віце-президент ФФУ Сергій Стороженко заявив, що місце «Кривбаса» має отримати ужгородська «Говерла». Але і вона поки що не має ліцензії.

А тим часом, коли вирішувалася доля криворіжців, Сергій Михайлович висловився, що скорочувати кількість команд в українській футбольній Прем'єр-лізі немає сенсу. Раніше таку ідею запропонував відомий «реформатор», генеральний директор ФК «Шахтар» (Донецьк) Сергій Палкін.

— Я є противником скорочення кількості клубів, — заявив пан Стороженко. — У регламенті сказано, що у Прем'єр-лізі беруть участь 16 команд, цей само регламент затверджений і на майбутній сезон. Якщо з якихось причин певні клуби бажають залишити Прем'єр-лігу, то було б чесно заявити про це до прийняття цього документа.

За словами першого віце-президента, багатьом командам варто переглянути фінансову та економічну політику:

— Не бачу потреби скорочувати кількість, зате бачу сенс повністю переглянути стратегію розвитку клубів, їх економіку, щоб не було грубих фінансових помилок, яких вони звикли припускати, особливо коли йдеться про трансфери і зарплати.

Стороженко впевнений, що саме правильна економічна стратегія може допомогти українському футболу піднятися на новий рівень.

Ми вміємо
користуватися
пером
і вогнегасником!

Напередодні свого професійного свята прикарпатські медійники мали можливість спробувати нелегкого хліба рятувальників. Представників ЗМІ запросили на прес-конференцію першого заступника начальника управління Державної служби з надзвичайних ситуацій в Івано-Франківській області полковника служби цивільного захисту Ігора Оксентюка і взяти участь у показових курсах пожежно-рятувальних підрозділів.

Журналісти навчилися на спуск навісною переправою з четвертого поверху навчальної вежі, у повному бойовому спорядженні здійснили розвідку та «врятували потерпілого» із задимленого приміщення. На інших конкурсних етапах працювали вогнегасни-

ком і гасили автомобіль, який потрапив у ДТП. Крім того, проклали рукавну лінію від пожежної автоцистерни та струменем води цілили в мішень. Зрештою, одноголосно визнали, що писати, знімати та фотографувати надзвичайні ситуації набагато легше, ніж насправді бо-

ротися за життя і майно людей.

Під час святкової зустрічі відбулося і нагородження журналістів. «За високопрофесійне оперативне висвітлення інформації про надзвичайні події та роботу пожежно-рятувальної служби Прикарпаття» управління

ДСНС України в області відзначило колектив редакції газети «Голос України» дипломом. До слова, за п'ять місяців нинішнього року підрозділами пожежно-рятувальної служби Прикарпаття за сигналом «тривога» було здійснено близько 8 тисяч виїздів, лік-

відовано 672 пожежі, під час яких врятовано життя 25 особам.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

На знімку: прикарпатські журналісти у ролі справжніх рятувальників.

Фото
Миколи МАЦЮКА.

Музика єднає

У літньому театрі ландшафтного парку Бучі (Київська область) — аншлаги.

— Гранд-концерт I Міжнародного музичного фестивалю «О-Fest-2013» (опера, мюзикл, опера. — Авт.) оголошується відкритим, — промовив зі сцени режисер-постановник дійства, художній керівник Київсько-

го національного театру оперети Богдан Струтинський. — Сьогодні тут виступатимуть артисти-вокалісти з України, Росії, Австрії, Франції, Румунії, Литви, Польщі, Хорватії та інших країн — світові зірки й лауреати численних фестивалів. Основна мета музичного форуму — популяризація класичного мистец-

тва, розширення кордонів інтернаціонального культурного співтовариства.

До пізнього вечора в парку звучали оперні арії, фольклорні й джазові номери. Наступного дня у музичній вітальні ім. Івана Козловського в Києві за круглим столом зустрілися учасники фестивалю, організатори й журна-

ФОТОФАКТ

«Диво-птах Шевченкового краю» — таку назву має декоративна скульптура, створена майстрами народного мистецтва Черкащини під керівництвом відомого художника-кераміста Ольги Бердник-Отнякіної. Фантастичний витвір встановлено перед стінами обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка. Напередодні Дня Незалежності України казковий диво-птах «полетить» до столиці, на Хрещатик, де відбуватиметься Парад вишиванок.

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

лісти. Кожен міг поділитися своїми враженнями від побаченого і почутого.

Увечері учасників і гостей музичного форуму тепло приймала

трупа Київського національного театру оперети.

Віват, фестивалі!
Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Фото автора.

Над номером працювали: Сергій БОРИСЕНКО, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Ірина ШАТРОВА.

Редкологія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:

ТОВ «Мega-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 30126

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

